

ERDELYI LAPOK

Taxa postală plătită în numerar
conform aprobării Dir. Gen. PTT
No. 157.012/1934

IA VII., Erzsébet körút 9—11.
BUDAPEST

III. évfolyam, 182 (772) szám
Kiadóhivatal:
Oradea, Strada Regele Carol II 5.

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő dr Paál Árpád Főmunkatárs dr Gyárfás Elemér

Kedd, — 1934 szeptember 4
Központi szerkesztőség:
Oradea, Strada Regele Carol II 5.

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség nagygyűlési ünnepnapjai

Vasárnap délelőtt volt a díszgyűlés, délután az öregek, ifjak és gyermekek külön gyülekezései. Testvéries megnyilatkozások a másvallásúak részéről

Vasárnap délelőtt már teljes egészében kibontakozott az impozáns keretek közt indult kilencedik katolikus nagygyűlés lélekemelő, ünnepi hangulata. A virágdíszbe öltözött kis székely város feledhetetlen és nagy ünnepet tartott s a verőfényes nyárvégi napon még nem hervadtak meg a díszkapukon a virágok, amiket székely leányok szerető keze kötött bokrétlába. Az utcákat és a főteret már a kora reggeli órákban előzönlötte az egybegyűlt tömeg, akik közt sokan voltak az ország minden részéből ideérkezettek. De bevonult a nagy környék minden faluja, templomi zászlók alatt, színes népviseletben. Megragadó volt a gyermekeknek egy ötszáz főnyi csoportja, mindegyik fehér-sárga pápai színű zászlócskával a kezében. Aztán mindegyik községnek az ifjúsági és dalos egyletei, s mögöttük az öregebb rend férfiai jöttek-jöttek szakadatlan változatossággal, de mind egyenlő szelid örömmel és lelkesedéssel.

Már a kora reggeli órákban megkezdődtek a gyóntatások és nyolc órától kezdve huszpercenként hatalmas tömegek járultak a szentáldozáshoz. Minden oltárnál a miséző papok nagy sora váltotta fel egymást.

Tábori misével kezdődik a díszgyűlés.

Ragyogó napsütésben délelőtt féltíz óra-kor megkezdődött a főtéren felállított díszes oltár előtt az ünnepi tábori mise. Fiedler István püspök tartotta fényes segédlettel, s az óriási közönség népénekekkel vett részt az istentiszteletben. Evangélium után Szalay Mátyás sepsiszentgyörgyi esperes-plébános mondott szentbeszédet, amelynek az a jelszó volt a tartalma: „Megújulni! Megújulni hitben, erkölcsben és emberszeretében.

Mise után kezdődött a díszgyűlés a királyhymnusszal, utána a Katolikus Népszövetség érzeltejes himnuszával. Ezt a himnuszot még évekkel ezelőtt Dávid István dr tg.-sácucesi (kézdívásárhelyi) ügyvéd szerzette, s azóta minden faluban végtelen népszerűségre emelkedett megkapó dallamosságával. Néhány üdvözlő, meleg szóval Fiedler püspök nyitotta meg a díszgyűlést. Ezután Márton Áron népszövetségi igazgató tette meg jelentését a népszövetségi elmúlt esztendő kiemelkedőbb eseményeiről. Együttal felolvasásra kerültek a pápai nuncius és az érsek táviratai, s az erdélyi és bánági püspökök levelei, amelyekkel üdvözlük az összeseregletteket. Ezeket a fontos okmányokat mai számunk harmadik oldalán közöljük.

Márton Áron igazgató jelentése után a műsor szerint dr Schill József aradi volt alispán előadása következett volna: ő azonban akadályozva volt a megjelenésben. Helyette Szemlér Ferenc főgimnáziumi igazgató beszélt a műsorra tűzött témáról, hogy mire kötelez a hűség és szeretet a családban és népközösségben? Az előadó megindító bensőséggel beszélt a kérdéstről. Elmondotta, hogy önfeláldozó

szerepet kell a szülők nemzedéke részéről a gyermekek nemzedéke iránt, s így kell a jövő nemzedék testi és lelki egészségét erőssé tenni. Akkor a családok jövődjén keresztül biztos lesz a népek jövődjéje is.

A zabolai Katolikus Dalkör sokszázados ősi népének adott elő s aztán Gyárfás Elemér szentátor szólott a közönséghez, a katolikus iskola feladatairól. Bevezetőjében elmondotta azokat, amikről már vasárnapi számunk vezércikkében is hoztunk közléseket. Ezeket további olyan gyakorlati és népfelvilágosító utmutató-sokkal egészítette ki, amelyek a legvérszobb és legnehezebb iskolai időszerűségeket foglalkoztak. A közönség sok megnyugvással fogadta bölcs vezérének szavait. A kézdívásárhelyi közönséget is bizonyos mértékben megvizsgáltta Gyárfásnak az a kijelentése, hogy a Tg.-Sácucesről (Kézdívásárhelyről) elvitt tanítóképző helyett az erdélyi egyházmegyei tanács középiskolai fokozatu ipariskolát kíván ebbe a városba hozni.

Ez előadás után Ujlaki János zabolai lelkes szavallta el alábbi versét, ami igen nagy hatást keltett.

Testvéri köszöntés a nagygyűlésnek.

Letarolt mezőkön, fakult avar fölött
ott mosolyog az őszi pompa.
És forró, arany-sugár
feledtet, hogy mult a nyár
s a hervadást színnel bevonta.

Mi is a lelkek sivar mezőire
fényt, életet hinteni jöttünk:
hogy étedjen az avar,
de most hamar... de most hamar,
míg ki nem hal minden körülöttünk.

Köszöntlek Testvér! Légy üdvözölve
ki fényt hoztál, vagy jöttél érte.
Áldott, ki lelke vak homályát
s a hitközöny zord éjszakáját
igaz világossággal felcserelette.

Ó, mert nekünk most mennyi sugár
hogy beragyogjon hervadást, romot.
Hogy lássuk meg — jaj — magunkat
és akármennyire untat:
az iskolát... a templomot.

Ó, mert nekünk most látás kell nagyon!
Látni két várat: templom... s iskola,
mely, ha bününkből összeomlik,
a szent ügy véle sirba romlik
és nem támad fel — soha!

Ó, mert nekünk most látás kell nagyon:
vezér után hűséggel menni.
És minden szenvedésen át
és minden kísértésen át
köszikla erős lenni!

Erső a hitben, erős az áldozathoz,
erős a haza szent szeretetében.
Mindenn nemzettel békén.
Egymást mindig megértvén
s lenni a jóra ében.

Testvér! Lelkünkben gyuladjon a fény,
s legyen vezérő, drága szövetség.
Lobogjon, amíg élünk,
Jézus-király legyen vezérünk
s kerüljön el a vétek.

A szívem zeng... bong, mint ezüst harang:
munkára fel! E munka szent... örök!
Némult-harangok népe nem leszünk már,
ha föld indul, vagy égbolt mennydörög!

Csak zúgjak, csak zengjétek szív-harangok,
hogy el ne felejtük a kemény parancsot
sorsod legyen bár könnyes... mostoha,
nagy őseidnek szent hitéhez
s a nemzetséged gyökeréhez
Testvér! Te ne légy hűtlen — soha!!!

Bizalomnyilvánítás a katolikus sajtó iránt. Határozat népies irányu, krajcáros napilap ala- pításáról.

A díszgyűlés további folyamán dr Szalay Mátyás esperes-plébános a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

— A keresztény családok családi szentélyének és erkölcesinek védelmére mondja ki a katolikus nagygyűlés egy olcsó, népies irányu katolikus napilap megindításának szükségességét. A katolikus nagygyűlés hálaival és szeretettel gondol vissza a három esztendővel ezelőtti odorheiu (székelyudvarhelyi) katolikus nagygyűlésre, ahol a keresztény középosztály napilapja, az Erdélyi Lapok megszületett. Föltétlen szeretettel és ragaszkodással fejezi ki az Erdélyi Lapokkal szemben, s az ő szellemében dolgozó napilapot kíván az egyszerűbb néprétegek részére is. Fölkéri tehát és megbizta az Erdélyi Lapok vezetését, hogy minél előbb valósítsa meg a katolikus népi krajcáros napilapja gondolatát is, hogy ezáltal népünk legszélesebb rétegeire nézve a sajtóproblémát teljesen megoldani lehessen. A katolikus nagygyűlés e sajtófejlesztés érdekében előre is biztosítja az Erdélyi Lapok vezetését, hogy őt az olcsó, népies katolikus napilap megalapítása és elterjesztése munkájában is legmesszibbmenően támogatja.

A határozati javaslatot a díszgyűlés óriási közönsége lelkes tetszésnyilvánítások között egyhanguan elfogadta és határozattá emelte.

Márton Áron igazgató egynéhány adminisztrációs közlése után Fiedler István püspök mondott zárószavakat.

— Ahogy itt körülnéztek ezen a hatalmas anneplő tömegen, — mondotta, — s ahogy már az előző napon is néztelek benneteket, nemcsak az arcotokat láttam magam előtt, hanem a lelketeket is. Ósítetek jámborságát és erős hitét hoztátok magatokkal. Az ősök hittel és szeretettel éltek, és tudom, hogy ti is úgy akartok élni. Ebben a szándékotokban erősítsen meg benneteket az Isten. Áldja meg az Isten családokat, gyermekeiteket, s minden hozzátartozókat.

A lelkesült tömeg rajongó csoportosulással vette körül a püspököt, s úgy kísérté el tömegesen szálláshelyére. Nagyon megható volt a népragaszkodásnak ez a megnyilatkozása.

(Tudósításunk folytatása a 4-ik oldalon).

A katolikus nagygyűlés társadalmi szakosztálya a házasság és a gyermek problémáit tárgyalta

— Dr Bartha Ignác előadása a házasság válságáról —

A társadalomtudományi szakosztály szombaton délután a gimnázium tornacsarnokában tartotta meg ülését, amelyen a házasság problémáján került feldolgozásra. A nagy természetzsúlóság megtöltötte a közönség az előadások folyamata alatt. *Rech Géza* timisoarai főesperes volt az értekezlet elnöke. *Fiedler* István püspök is az elnöki emelvényen foglalt helyet, s a két első előadást végighallgatta. Bevezetésül a *Cecilia* énekkar adta elő nagy hatást keltve a Népszövetség himnuszát.

Első előadóként dr *Bartha Ignác* ügyvéd, a Népszövetség főügyésze olvasott fel a házasság válságáról, s a válság megoldásának arról a módjáról, hogy jobb emberek kellenek a jobb társadalom végett. A felolvasást odaadó figyelemmel hallgatták végig, s melegen megtapsolták. Az előadást teljes egészében az *Erdélyi Lapok* vasárnapi számában közöltük.

Dr Paál Árpád beszél az élet értelméről.

Dr *Paál Árpád* szabadelőadása következett „A házasság isteni alaprajza” címmel. Az előadó azzal kezdte, hogy laikus hívőként a mély témában csak egy laikusnak a felfogását adja, amiben a hit szándéka és jóakarata forrásos, de a szavakban teológiai gyarlóság lehet. De vannak jelen nagytudású apostoli lelkek, akik a tudásbeli gyarlóságot majd igazítják.

Azután az élet értelméről kezdett beszélni.

A hűség házasság: a földi élet egészséges vérkeringésének útja a végtelenség felé.

Felbonthatlan házasság: felbonthatlan népet jelent

Az első taps a fejtegetéseknek ebben a nyitányában tört ki a közönségből. Aztán beszélt az előadó a katolikus hit csodás meglátásáról, amely Krisztus titokzatos testében a földi emberiség és az Istenhez elérkező lélekáramlás összefoglalását adja. Egy főséges életalakot, amely a végességekből áthatol a végtelenbe, s egy testté és lélekke teszi a küzdő, a szenvedő és dicsőséges egyházat itt a földön és túl a földön. Ennek a titokzatos Krisztustestnek a keringő vércseppje az emberi lét mozgása, s a földi testrészek vérkeringésének egészséges útja az a házasság, amit Isten akarata az emberi sorsnak elébe rajzolt.

Kifejtette ezután az előadó a teremtés idejéből Istenakaratot, amely az Isten képére való embert férfi és nő életében adta. A kettőnek egy testté és lélekke válása van a házasságban, s együttes rendeltetése az Isten képére való élet sokasodása és tökéletesedése. Ennek az isteni alaprajznak a Mózes korabeli elhomályosítását is jelezte az előadó, aztán a Krisztus által való helyreállítását méltatta. Kifejtette annak a teremtésre visszautaló szónak a jelentőségét, amikor Krisztus azt mondta a házasságra, hogy: amit Isten megkötött, ember el nem választhatja.

Az előadó további fejtegetései aztán az Isten országáért vállalt házasságnélküliséget is érintette, s rámutatott arra a lelki többletre, ami ebből a tiszta és hűség házasságok érdekében példaadásként tud hatni. Ebből folyólag fejtegette a házasság lelki követelményeinek a földi kívánalmakkal való összeegyeztetését, a

Nehéz, üres, kielégületlen napokban örvénylően visszakering az ember bágyadt nézése elé a kételkedő kérdés, hogy mi is az élet értelme. A bágyadt lelkű ember lemondó kézlegyintéssel int és ez a válasza. Viszont az élet sikerei közt lendülő ember, ki a további sikerei útját érzi maga előtt, az valami teli bizakodású könnyedséggel felel a kérdésre. Az élet értelme: a siker, — mondja ő. És ha ellenetik: hátha nincs siker? Akkor zavartan mosolyog és nem tud felelni.

Akár a bánatos, akár az örvendés földi változatokban soha meg nem találják a feleletet arra, hogy mi az élet értelme. Az értelmet a földi élet feje fölött, a napsugárhullató, eső-küldő nagy végtelenségekben kell keresni, a végtelenségben, a transzcendentalizmusban. Eszerint az életet nem lehet egyetlen ember-sors földi időtartamával mérni, s abból meg tudni. Az élet értelme a végtelenbe vezető öröklét, amelynek földi vonatkozása az, hogy nemcsak magamé, hanem ködbevesző őseim elmúlt életét kell kijavítanom, vagy erősítve folytatnom, hogy a jövődök ködében következő utódoknak is élete, s a továbbküzdéshez bizodalma legyen. Az emberélet a végtelenség része, a századok és évezredek egy-egy lépésnyi behatolás oda, s ezek a végtelenből való darabkák csak úgy tükröznek vissza az élet értelmét, mint a vízcsöpp a tengerét. Csak sejtést adnak róla, amit a hit óriási ereje kell, hogy életfomlóló látássá kiegészítsen.

test és lélek egységének a kibontakozását. Magyarázta a boldogság fogalmát, amely nem állhat földi gyönyörök sorozatából. Ezeket a fejtegetéseket sűrűn megszakította a tapsolás. Riadó taps zúgott fel arra a megállapításra, hogy „több boldogság van az egymást átölelő együtt-szenvedésben, mint az örömek közötti dözsölésben”. További hosszas, meleg taps volt, mikor az előadó a házasság felbonthatatlanságának és a népek felbonthatatlanságának és fejlődésének az egyetlen lehetőségét ábrázolta.

Ilyen fejtegetések közt ért ahhoz, hogy népünknek a világháború óta folyó megpróbáltatásairól és veszteségeiről szólnon. „Ha minden elvesz is, — mondotta, — minden újból megtalálható és tökéletesebb is lehet, ha a családok az isteni felbonthatatlanságot, a törhetetlen szeretetközösséget megtartják. A házasság isteni alaprajzát alapirányul kell vennünk az emberi és népi élet folytatásában, s akkor megtaláljuk életünk értelmét”.

Fiedler püspök kiegészítő fel-szólalása.

Sűrű taps kísérte a befejező fejtegetések mondatait, s végül is hosszantartó éljenzéssel és tapsolással ünnepezték az előadót, mikor szavait bevégezte. *Fiedler* István püspök is erre a meleg tüntetésre utalva, megköszönte az előadó fejtegetéseit, s azok kiegészítésére szólott arról, hogy a házasságban hogyan szentelődik meg a férfi és nő az élet-hűségre. Megható példát mondott el az életből, mikor egy nőnek minden megpróbáltatáson keresztül való hűsége az állhatatlan férfit is megtértette, s visszahozta a családi szentély üpolására. A megtért férfi boldog felvilágosultsággal mondotta: „Most már tudom, mi a keresztény házasság!” És ilyen eset nemcsak ez az egy volt, hanem napról-napra számos sokasággal ismétlődnek.

A püspök aztán bejelentette, hogy a másik szakosztály ülését is meglátogatja, s azért bucsuzik a jelenlevőktől. A közönség rajongó, meleg ünnepléssel köszöntötte a távozó főpászort.

Az értekezlet elnöke, *Rech Géza* apát-plébános mondott még köszönő szavakat az előadónak, kiemelve azt, hogy a fejtegetések olyan ragyogó filozófiai és teológiai tudás ma-

gaslatán állottak, ami a papságot is elragadtatással töltötte el. Méltatta az előadónak az „Erdélyi Lapok” útján kifejtett tanító és irányító munkásságát, s meleg szavakkal a közönség üdvözlését tolmácsolta.

Márton Áron igazgató beszél a gyermekáldásról.

A tárgysorozat szerint *Schlagetter* Nándor dr satmari főorvos előadása következett volna a gyermek keresztény értékeléséről. Mivel az előadót édesatyja tragikus halála akadályozta a megjelenésben, előadását írásban küldötte el. Ezt *Márton Áron* népszövetségi igazgató jelentette be a közönségnek s egyuttal utalt arra, hogy az előadást teljes terjedelmében az „Erdélyi Lapok” közli. (Megjelent vasárnapi számunkban.)

Aztán *Márton Áron* maga beszélt az előző előadások kiegészítésére a házasság és a gyermek közötti nagy életproblémáról.

A gyermek elleni védekezés bűnének a súlyosságáról szólott, s annak a tudományos és érzelmi téren való mentegése és védelme ellenében sorakoztatta fel az egyházi felfogás érvelését. A fogamzások megakadályozása, a magzatok megölése, az egyke és kettőke esetei mind szóba kerültek, s az előadó szónok mind forróbb sodrással vitte a közönség lelkét, hogy megértesse az esetek mögött tátongó életörvényeket. Döbbenetes erővel mutatott rá, hogy népek elpuszulása hogyan következik el abból az orvosi lelkiismeretlenségből, amely a gyermekáldás elleni művi beavatkozásokkal dolgozik. Olyan hosszantartó, fel-felújuló taps és éljenzés kísérte a beszédnek ezt a részét, hogy egy nép életöztönének a felriadása érzett belőle.

Hasonlóan meleg, hosszas taps kísérte az előadó fejtegetéseit akkor, mikor arra utalt, hogy Erdélyt a románságnak nem a háboru diadalmai, hanem a román anyák tisztavéri termékenysége szerezte meg. Aztán rámutatott arra, hogy a gyermekáldás még senkit se tett szerencsétlenné, ellenben a gyermekhiány a népek végzetes emulását hozza. Ebből a távlatból szólott az intő és hívő szó, hogy a gyermek iránti hűséghez vissza kell térni.

A közönség óriási lelkesedéssel fogadta a szónok szavait és sokáig ünnepezte a beszéd befejezésekor. Az értekezlet elnöke is meleg szavakban mondott köszönetet, majd a Bánság népei között való születési statisztika néhány adatát közölte. Egyes községek szomorú elnéptelenedéséről mutatott be jellemző adatokat.

Dr Nagy András orvos indítványa.

A közönség köréből dr *Nagy András* orvos szólalt fel és kívánta, hogy a szakosztály előadásait a nép között való terjesztéssel közludatba kell belevinni. Ezenkívül az orvosi kart is meg kell szervezni, hogy a családi életben támadt bajok leküzdésére egészségügyi tudást és védekezést tudjon odavinni, de persze a keresztény erkölcs követelményei szerint. Az ifjúságot is nevelni kell, hogy a házasság és család problémái iránt kötelességtudást és helyes felvilágosodást szerezzen. A felszólaló orvos indítványát, — amelyre még részletesen visszatérünk, — a közönség rokonszenvező helyesléssel fogadta. Az értekezlet elnöke így kimondta, hogy a szakosztály az indítványi további eljárás végett ajánlan a Katolikus Népszövetség vezetéséhez előterjeszti.

Befejezésül megint a *Cecilia* egyeskar énekelte, ami csak fokozta a közönség lelki meghatottságát. Az elnök a dalosoknak is érzésteljes szavakkal mondott köszönetet az előadó és művészi teljesítményükért. Ezzel az értekezlet a közönség lelkesült hangulatnyilvánulásai között végetért.

A ROMAI EGYHÁZ LITURGIÁJA

IRTA:

F. UNGVÁRY ANTAL

Ara gyönyörű amatőrkötésben:

155 lei

és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

Katona Jenő

Az aszfalt apostola

(Sonnenschein eleje)

Ara 35 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Aldó üzenetek a Székelyföldre

A pápai nuncius, a bucaresti érsek, az erdélyi és bánági püspökök iratai a katolikus nagygyűlésnek

Valerio Valeri bucaresti nuncius a következő táviratban válaszolt a katolikus nagygyűlésnek:

Nuntiatura apostolica gratias agit pro manifestatione sensuum fovitionis et super labores congressus ex corde benedictiones divinas ad precatur.

Valerio Nuntius.

Az Apostoli Nuntiatura köszönetet mond a hódolat érzésének kifejezéséért s a nagygyűlés munkájára szívből isteni áldásért esedezik.

Valerio Valeri, nuncius.

Cisar Sándor bucaresti érsek a következő táviratot küldte a katolikus nagygyűlésnek:

Katolikus Nagygyűlésnek
Tg.-Săuceș.

Nagy örömmel szereztem tudomást a nagygyűlésről, Dobrudza távoli földjéről — ahol bérmautak végzek — üdvözlést és főpásztori áldást küldök s egyben a legjobbakat kívánom a széleskörű feladatukhoz, a hívek és az Egyház javára.

Gróf Mailáth G. Károly albaiuliai (gyulafehérvári) megyéspüspök távoli pihenőhelyéről a következő levelet intézte a katolikus nagygyűléshez:

Mallersdorf, az Erdélyben áldásosan működő Szent Ferenc-rendi nővérek anyaháza, 1934. augusztus 23-án, a nővérek fogadalomtételének ünnepén.

Az erdélyi katolikusok nagygyűlésének és elnökségének Istentől üdvösséget, egyetértést, jó munkát s a Szentlélek Isten világosságát és örömeit!

Az isteni Gondviselés, amely törekeny testben a 70-ik életévemet elérnem engedte, papi hivatásomban 47 évig méltatlanságom dacára megtartott és a reám bízott egyházmegye kormányzását a változott időkben is változatlan kegyelemmel gyenge kezemben megmagyarta: a szokottnál hosszabb pihenést juttatott ebben az évben osztályrészemül sok és nehéz aggodalomban megviselt egészségem megerősítésére.

Nem vehetek tehát részt testben a tárgy-săuceși (kézdivásárhelyi) katolikus nagygyűlésen, de lélekben s szeretettel ott vagyok és kérem a jószágos Istent, árássa kegyelmét mindazokra, akik annak sikerét előmozdítják.

Evről-évre mindjobban hangsúlyozni kívánjuk nagygyűléseinknek katolikus jellegét, amely nem támad és nem óhajt ellentéteket költetni, hanem egyesíti a katolikus erőket Isten országának erősítésére közöttünk. Nem tüntető felvonulások akarnak lenni katolikus nagygyűléseink, hanem elmélyedő, komoly tanácskozások arról, miképpen tudnók legjobb tehetségeinket minden testvérünk javára építő munkára beállítani. Erőink összegyűjtése tehát minden katolikus nagygyűlés, abból a célból, hogy isteni Megadónk és Mesterünk tanítása és példája szerint boldogulhassunk a földön és üdvözüljünk földi viaskodásunk után. Szükségünk van erőnknek erre az összegyűjtésére és összefogására, mert válságos időkben élünk, amidőn Krisztus hívei a Jelenések könyve szerint a Krisztus ellensége ellen állanak harcban, s amidőn a keresztények nagy tömegét is a „homo peccati” a bűnöző ember elvei és szelleme kerítik hatalmukba: a pogány szokásokat, elveket és erkölcsöket alkadják érvényre juttatni a társadalomban, egyesületekben és a magánéletben, az irodalomban és művészetben. Mi ezzel szemben Krisztus országát keressük és Krisztus ügyét kívánjuk diadalra jutatni, hogy mindenütt Krisztus országa és békéje uralkodjék!

Ezzel a kívánsággal egyesülök Veletek, Kedves Testvéreim és Fiaim, és kérem tanácskozásaitokra a Szentlélek erejét és kegyelmét.

GUSZTÁV KÁROLY
gyulafehérvári püspök.

Dr Pacha Ágoston az alábbi üdvözlő sorokból intézte a Katolikus Népszövetség világi elnökeinek útján a kongresszushoz:

Nagyméltóságú elnök ur!

Az idei katolikus nagygyűlést elsősorban aug.

25-26. napjaira tűzték ki. Ez az időpont reám nézve alkalmas lett volna s én örömmel készültem a nagygyűlésen való részvételre. Miután azonban a nagygyűlést szeptember első és második napjára halasztották, bármennyire sajnálom s amily szívesen vettem részt a nagygyűlésen, azon személyesen ezuttal meg nem jelenhetek.

Földrajzi fekvésénél fogva a nagyvárú mária-radnai kegyhely az ország szélén van. Evről-évről fájdalommal látom, hogy a kegyhely jelentőségében veszít, ami egyházmegyéim életére rendkívül kedvezőtlen kihatással volna. Ugyanezért más esztendő óta minden év őszén felvetek valamely időszertű, kegyeletteljes gondolatot s annak nevében és hatása alatt buzdítom a híveket az őszi zarándoklaton való részvételre. Iparkodásomat hála Istennek, elég siker követte. Szeptember első vasárnapja a német híveké és tavaly 18.000 zarándok vett azon részt, szeptember 8-án pedig a magyar és szláv híveké és a múlt évben 20.000-nél több hívő érkezett Radnára. Ezidén annak a gondolatnak a hatása alatt, hogy a szent esztendő általános bucsuját híveim ezuttal is megnyerhetik és pedig Radnán kiválsón előnyös feltételek mellett, már hónapok óta buzdítom úgy a magyar, mint a német és a szláv híveket, hogy az idei őszi bucsujárásokra Radnára elzarándokoljanak. Biztosra veszem, hogy legalább oly részvételre számíthatok, mint amilyen a tavalyi volt.

Amint egyrészt örömmel nézek annak elébe, hogy egyházmegyémmek és a sok ezernyi zarándoknak ebből rendkívül nagy lelki haszna lesz, úgy fokozottan érzem azt a tartozó kötelességemet, hogy ezeken az összes zarándoklatokon személyesen résztvegyek. Papjaim már hónapok óta azzal az ártalmánál híveik körében, hogy a megyéspüspök is részt vesz a radnai zarándoklatokon.

Excellenciád hívó és nemesen érző szíve megérti és megérzi, hogy nekem így kell csele-

A katolikus nagygyűlés szombatja

— Folytatás a második oldalról —

A kulturális szakosztály ülése

Szombaton délután még a Szociális Szakosztály gyűlésével egyidejűleg, a Tanácsház dísztermében a Kulturális Szakosztály tartott gyűlést. A torjai katolikus énekkar adta elő a népszövetségi indulót Farkas Mátyas kántortanító vezetésével. Ezután dr. Wenetschek József odorheui (székelyudvarhelyi) ügyvéd tartotta meg előadását „Nevelés és a családi szentély”

Mária és a család. Kereszt tűzrózsákból, tárogatóhang a testvéri szívből

Délután 6 órákor a tárgy-săuceși (kézdivásárhelyi) Katolikus Otthon új helyiségének megáldása után litánia volt a plébániái templomban, amelyen P. Lukács Manszvet ferenc-rendi atya mondott Mária és a család témájáról elragadó erényű szentbeszédet. Este fényárban úszott a kis székely város főtere. Hatalmas tömeg hullámozott a téren, melynek közepén ott állott egy ötméteres magasságú, villanylámpákból emelt kereszt, izzó tűzrózsákkal. A magánházak ablakaiban gyertyák lobogtak, az erkélyek szőnyegdíszben pompáztak, de az üzletek is kivétel nélkül kivilágították kirakataikat, melyeket virággal és szentképekkel díszítettek. A város felekezeti különbség nélkül, kivette részét az erdélyi katolikus nagygyűlés ünnepnapjaiból, megértette és megérezte e két nap jelentőségét és osztozott az ünnep hangulatában. Amikor szombaton este, a fényárban úszó főterem eihalgatott a lézere — a református templom kivilágított toronyablakában — mintha sóhajos messzeségből jönne — felbuzgott egy tárogató hangja. És mindenki megállott egy percre. Az áhítatos csendben ekkor csak a tárogató hangzott, mintha az ősök hangján is testvérséget hirdetett volna.

A Katolikus Akadémia irodalmi estélye

Este 9 órákor kezdődött a Katolikus Akadémia irodalmi estje a városi Vigadó színháztermében. Az irodalmi est a környékbeli katolikus énekkarok bevonulásával és jelvényeik feldiszi-

MOLNÁR & MOSER

is halad a korral!

Uj kreációja

BRISÉD'OR

a fantázia illatok csúcsteljesítménye.

Modern illat!
Modern csomagolásban!

kednem és hogy ennél fogva a nagygyűlésre a jelen alkalomból el nem mehetek. A magam nevében megbízom Ferch Mátyas timisoarai apátkanonok urat, hogy nevében és egyházmegyéim nevében a nagygyűlésen résztvegyen.

Lélekben magam is ott leszek a nagygyűlésen s amint igaz lélekből kívánom, hogy annak minél nagyobb és maradandóbb sikere legyen. Úgy szívem igaz benső buzgóságával imádkozom azért, hogy a jó Isten a nagygyűlést, annak rendezőit és összes résztvevőit, továbbá a hozandó összes határozatokat bőségesen megáldja.

Fogadja Excellenciád kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Timisoara, 1934. augusztus hó 20.

Dr Pacha Ágoston, püspök

cimen. Dr. Wenetschek beszéde mély hatást és általánosan nagy feltűnést keltett. Ezután Gallov József kegyesrendi főgimnáziumi tanár mondotta el mély kultúrával átítatott, erőteljesen felépített beszédét „A kaolikus iskola eszménye” címen, sok gyakorlati tapasztalattal és utmutatással. Mindkét beszéd részletes ismertetésére még visszatérünk. A kulturális szakosztály gyűlése a torjai (torjai) énekkar énekszámával fejeződött be.

tésével kezdődött, majd a Népszövetségi indulót adták elő az egyesült népszövetségi énekkarok, megkapó hatással. A megnyitó beszédet dr. Szalay Mátyas papköltő mondotta s a katolikus irodalom és társadalmi tudomány eszméléséről és eszmei harcáról beszélt. A zsufoalásig megtelt terem közönsége percekig ünnepelte dr. Szalay Mátyas, akinek beszédét egyik közelebbi számunkban közölni fogjuk.

Nagy hatása volt két színpompás és költőien szép népi jelenetnek. „A fonóban”, amelyet a zabolai műkedvelők adtak elő, valamint a háromszéki lakodalom bemutatásának, amit a helybeli Katolikus Otthon műkedvelői vittek színpadra. N. Szabó Mária rendezésében. Békely László, az Erdélyi Lapok munkatársa novellát, Szeffedin Sefket Bey pedig verseket olvasott fel. A stf.-gheorghei (sepsiszentgyörgyi), a torjai és a zabolai katolikus dalkör vegyeskara szerepelt határozatosan. Külön kell megemlékezni a szentléleki szavalókórusról. Egyszerű, harisnyás falusi legények csoportja állott a színpadon és magavalsodró, drámai erejű előadásával ez a szavalókórus olyan vihart tudott kavarni, amely mindenkit magával ragadott. Rozmán S. J. Krisztus békéje — Krisztus országa című versét adták elő. Harsogtak és hozsannáztak, békét és szeretetet sugárzó szavakat sugtak olyan öserejű művészi megérzéssel, ami mindenkit csodálatba ejtett. És ez a remek szavalókórust egy egyszerű falusi tanító szólaltatta meg.

A katolikus nagygyűlés vasárnapja

— Folytatás az első oldalról —

Délután egyszerre három helyen élt és lobogott a katolikus nagygyűlés léleklángja. A városháza nagytermében Széllyes Dénes pápai prelátus kanonok elnöklése mellett a Szent Ferenc Harmadrendje ülésezett. Ez a szervezet a testvéri szeretetközösség terjedésének a köteleke, künn a kolostorok falain kívül is, a világi emberek társaskörében. A buzgó ferencendi atyák lelkes vezetése alatt több lett ez a szervezet templomi buzgókodásnál; az ima demokratizmusába belekapcsolta a munka és az egymásért való segítő áldozatkészség demokratizmusát. Így lett nálunk a harmadik rend a keresztény demokratizmus mind kiegészülőbb alakulása.

Ilyen jelentőségét nyilatkoztatta meg a mostani gyűlésén is, ahol a ferencendiek nagy-képzettségű tartományi főnöke, P. Imets Károly dr beszélt arról a társadalmi lélekforradalomról, amit Szent Ferenc testvérségi tana és e tannak gyakorlatba való átvitele előidézett. Domokos Sándor nyugalmazott vármegyei főjegyző a család szolgálatában álló harmadrendről olvasott föl, Kabán József tanár a szentkeresztről és a családról, P. Boross Fortunát dr szentferencendi házfőnök a szentkereszthadserg tevékenységéről. Ezekre az előadásokra még mind visszatérünk, mert ezek a keresztény társadalom erdélyi megújulásának igen beszédes és jellemző megnyilatkozásai. Igen megható volt Háromszéky Gyula nyugalmazott mezdonyvezetőnek az előadása, aki saját maga által átélt eseményeket mondott el, hogy a szentkereszt csodás beavatkozásairól bizonysgot tegyen. Elmondotta, hogy hogyan lett valóságilag közömbös életü emberből hívővé. Elmondotta azt is, hogy egy mezdonyvezetése közben hogyan látott az előtte futó sinekből egy keresztényt előképrázni, mire megállította a vonatot s alvó gyermeket talált a keresztképrázat jele alatt.

Az öregebb nemzedék ilyen lélekemelő gyülekezése — amint említettük — bent a városban folyt. Kint a város szélén, a Mercur-sportpályán a gyermekek Szivgárda-gyülekezete mutatkozott be a szülőknél sok bájos előadással. Vezetőjük, Kiss József jezsuita atya az előadások befejezésekor lelkes beszédet tartott a szülőknél a Szivgárda jelentőségéről. Elmondotta, hogy a gyermek erős hitének a fölkelésével és folytonos nevelésével mintegy lelki sportot is akarnak adni a gyermeknek. Így nőhet fel egy új társadalom, mely erősebb lelkével boldogabb is tud lenni a mainál.

Az ifjúsági szakosztály gyűlése.

Egyidejűleg a főgimnázium nagy tornaudvarán a serdült ifjúság is külön nagygyűlést tartott, amire közel ötezer ember gyűlt össze. Az egyes községek ifjúsági csoportjai között festői szépek voltak a szánieni (szentlélekiek) fehérharisznányan, Zabola, Torja, Gelence ifjúsági csoportjai szöttekben és a többi községek is többnyire háziszövésű ruhákban. A

A fiúk és férfiak könyve:

M. J. EXNER Dr.:

FÉRFIAS ÉLET

Angolból fordította: Albert Vilmos.

Igazi hathatós erő ez a könyv a nemi veszedelmekkel vívott küzdelemben. Helyes nézőpontot ad az egész kérdéshez, amidőn nagy nyomtérrel követeli a téren is a férfivilág rendületlen ragaszkodását magas, vonzó eszményekhez, nemcsak a veszélyek miatt, amelyek őt magát fenyegetik, hanem az el nem hátritható, ünnepélyes kötelességből kifolyólag is, szemben a nőiséggel, az utóddal és egész társadalmi életükkel.

Ara 25 lei és portó.

Kapható: is keltet is, az Erdélyi Lapok könyvostályánál.

gyűlést dr Gyárfás Elemér nyitotta meg, majd átadta a szót az ifjúság szónokainak. Az első szónok Marthy János szentléleki hurisnyás fiatal gazda, a falu gazdasági és erkölcsi életét ismertette.

— Ha vannak társadalmi bajok, amelyek orvoslásra szorulnak, akkor a falu társadalmi bajai a legégetőbbek.

Beszéde során szomorúan állapítja meg, hogy a háború után milyen rohamosan súlyyodt a falu, előbb erkölcsileg, majd gazdaságilag, s sajnos, el kell ismerni, hogy az erkölcsi és gazdasági süllyedés is a városból indult.

Kivezető utat keres Vissza Krisztushoz, — mindent megújítani Krisztushoz — erkölcsileg — és a szövetkezeti rendszer egészséges felkarolásával — gazdaságilag. Csak így lehet elképzelni a talpraállást.

Dr Laczkó László ügyvédjelölt a művelt ifjúság kötelességei címen tart új utak felé irányító, komoly és mélyen átgondolt előadást.

A nagy összeomlás oka az, hogy a falu lakosságának 90 százaléka nem foglalkoz-

Tizezer ember körmenete a kezdődő viharban

Este 7 órakor kezdődött a körmenet, amelyet csak megközelítőleg is nehéz lenne olyan szemléltetően leírni, ahogy történt.

Elöl több, mint ötszáz szivgárdista, kezükben kicsi fehér-sárga zászlókkal, utánuk a diákok, majd a községek végelethatalan sora: Szentlélek, Torja, Gelence, Lemkény, Ozsdola, Poján, Bereck, Kóvár, Esztelnek, Szentkalota, Nyujtód, Sárfa, Futásfalva, Zavola, Kovászna, Komándó, Mártonos, Imecsfalva, Szarvapatok, a többi háromszéki falvak, majd a targoncsucsi (kézdívásárhelyi) céhek zászlójuk alatt, a helyi és vidéki sportegyesületek, a virágszóró lányok, rendezett hatos sorokban, majd a papság és a felvonuló hívek beláthatatlan sora között lobogó gyertyák fénye, templomi csengettyük hangjai mellett, székleryuhás lányoktól körülvéve, nehézselyem baldachin alatt a legméltóságosabb oltáriszentség, amelyet Széllyes Dénes prelátus és Ferch Mátyás apátkanonok felváltva vittek. Ezután következtek a városi tanács tagjai, a vidéki előkelőségek, a női és férfi vendégek, majd a helybeli nők és férfiak nagy tömege — tűzoltók, diszruhás rendőrök, cserkészek és kongregációk sora között.

A menet a kivilágított utcákon, virággal, szőnyegekkel és gyertyákkal díszített erkélyek és ablakok alatt, a főtéren felállított öt méter magas, káprázatos fényben úszó villanykereszt-hez vonult... Közben pedig hirtelen éles szél kerekedett, az égbolt beborult és nyugat felől súlyos viharfelhők tornyosultak a hegyek fölé... De a hívek végtelen tömege ment rendíthetetlenül a kezdődő viharban és porfelhőben is a kereszt után...

A búcsuzás.

... Amikor a körmenet visszaérkezett, utó-jára még dr Veress Ernő, cluj-manastir-i (kolozs-monostori plébános) mondott szentbeszédet: — Mielőtt búcsúznánk, álljunk meg egy szóra... A meghatottságtól, a gyönyörű körmenettől földbe gyökerezik a lábunk. Ennyi nép, ilyen imádság, ilyen hit! Körmenetünk, mint a virágvasárnap körmenet. Szivgárdistáink, nem 500-an, de 2000-en. Kis szívük ott csilingelt és énekel: Hozsanna neked Jézus, Ifjúságunk, férfiakunk, egyesületeink, egész népünk a hódolat s a könnyekig megható szeretet szőnyeget hintik az Ur elé. Ezen a földön, hol őseink csontjai porladnak s a Nagy Mózes lelke virraszt.

— Összehozott: a gond a családért, ahová behatolt a külső világ. Összehozott a szülők aggodalma: hová adjam gyermekemet iskolába; összehozott nagy nyomorúságunk.

— S mit viszünk? Erős és határozott választ. Jézus a mi orvoságunk: családunknak, gyermekeinknek, életünknek. A kivilágított szent kereszt előtt esküszünk, hogy vezéreink

szavat megfogadjuk. Az égen kigyuló csillagok megirigyelhetnek. Ott nincs Oltáriszentség.

— Az Oltáriszentségben lévő Jézus a mi nagy virrasztónk, kunyhóink, hegyeink, mezőink felett.

— Búzatermő föld vagyunk. Munkánk verejtékéből lesz az a halovány ostya, mely a Jézus testévé változik.

— Kehely a földünk, tele munkánk verejtékével, fájdalomunk könnyeivel és vércseppjeivel. Felajánljuk neked, Jézus!

— Jézus, ne hagyj el minket! Jézus, áldj meg minket! Akarunk tovább is a te néped lenni. Ur Jézus Krisztus, töviskoszorus királyunk. Amen.

A nagy és mélységesen megható ünnep külső megrendezésében a vendéglátó város lakói emlékezetes érdemeket szereztek maguknak. A város vendégszeretetére is minden résztvevő csak örökös hálával tud visszaemlékezni.

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség évi közgyűléseiben a mostani a tavalyihoz képest is látogatottság tekintetében fokozatot jelent. Bármily messze is volt a mostani közgyűlés helye a főforgalomtól s bármilyen nehéz is a vasúti közlekedése, mégis az ország messzi vidékeiről most is nyolcszáz-an jöttek el, míg tavaly csak 400 volt a távolibb látogatók száma. A környékbeli lakosság teljes felvonulása pedig tízezer tömegűvé tette a résztvevők számát.

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség évi közgyűléseiben a mostani a tavalyihoz képest is látogatottság tekintetében fokozatot jelent. Bármily messze is volt a mostani közgyűlés helye a főforgalomtól s bármilyen nehéz is a vasúti közlekedése, mégis az ország messzi vidékeiről most is nyolcszáz-an jöttek el, míg tavaly csak 400 volt a távolibb látogatók száma. A környékbeli lakosság teljes felvonulása pedig tízezer tömegűvé tette a résztvevők számát.

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség évi közgyűléseiben a mostani a tavalyihoz képest is látogatottság tekintetében fokozatot jelent. Bármily messze is volt a mostani közgyűlés helye a főforgalomtól s bármilyen nehéz is a vasúti közlekedése, mégis az ország messzi vidékeiről most is nyolcszáz-an jöttek el, míg tavaly csak 400 volt a távolibb látogatók száma. A környékbeli lakosság teljes felvonulása pedig tízezer tömegűvé tette a résztvevők számát.

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség évi közgyűléseiben a mostani a tavalyihoz képest is látogatottság tekintetében fokozatot jelent. Bármily messze is volt a mostani közgyűlés helye a főforgalomtól s bármilyen nehéz is a vasúti közlekedése, mégis az ország messzi vidékeiről most is nyolcszáz-an jöttek el, míg tavaly csak 400 volt a távolibb látogatók száma. A környékbeli lakosság teljes felvonulása pedig tízezer tömegűvé tette a résztvevők számát.

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség évi közgyűléseiben a mostani a tavalyihoz képest is látogatottság tekintetében fokozatot jelent. Bármily messze is volt a mostani közgyűlés helye a főforgalomtól s bármilyen nehéz is a vasúti közlekedése, mégis az ország messzi vidékeiről most is nyolcszáz-an jöttek el, míg tavaly csak 400 volt a távolibb látogatók száma. A környékbeli lakosság teljes felvonulása pedig tízezer tömegűvé tette a résztvevők számát.

Az Erdélyi Katolikus Népszövetség évi közgyűléseiben a mostani a tavalyihoz képest is látogatottság tekintetében fokozatot jelent. Bármily messze is volt a mostani közgyűlés helye a főforgalomtól s bármilyen nehéz is a vasúti közlekedése, mégis az ország messzi vidékeiről most is nyolcszáz-an jöttek el, míg tavaly csak 400 volt a távolibb látogatók száma. A környékbeli lakosság teljes felvonulása pedig tízezer tömegűvé tette a résztvevők számát.

LEGUJABB KORDA-KÖNYVEK

Plus: Isten bennünk. Fűzve 90 lei
Kötve 120 lei
Kühár: Örökélet forrásai a hétszentségben. — — — Fűzve 110 lei
Kötve 145 lei
Elekes: Krisztust—Kenyeret. 145 lei
Biro S. J.: E jelben győzni fogsz. 15 lei
Müller Lajos S. J.: Szeressétek egymást — — — — — 25 lei
Öreg plébános levelei I., II., III. rész — — — — — 185 lei
Herwig: Farkasok között — 45 lei
Zoltán Veremund: A lélek párbeszéde Istennel — — — — — 25 lei
Tissot-Uhl: Hibáink jórafordításának művészete — — — — — 70 lei

Erdélyi Lapok könyvostálya
Oradea, Strada Regele Carol No. 5

Az állami iskolákban csak románul szabad vallást tanítani

Târgu-Mures (Marosvásárhely). Saját tud. Szombaton az összes kisebbségi egyházak vezetőihez miniszteri rendelet érkezett, melyben arról törlik intézkedés, hogy a jövő tanévben az állami tanintézetek kisebbségi tanulói csak román nyelven nyerhetnek vallási oktatást. A rendelet 30239—934. tanügyi inspektorátusi számot visel és azzal indokolja meg az állam nyelvén leendő vallásoktatást, hogy kettős, nemzeti és nemzeti érdek az, hogy a kisebbségi gyermekek az állami iskolákban az igazgató felügyelete alatt nyerjenek vallásos oktatást. A rendelkezésnek megfelelően jövőre a vallásórák csak az állami intézetek falai között, ellenőrzés mellett, miniszteri engedéllyel rendelkező hitoktatók által tarthatók meg. A rendelkezés még azt is mondja, hogy a hitoktatás ingyenes ugyan, de az oktatóknak jogukban van a tanulóktól önkéntes adományokat beszélni. Egyben felhívja a rendelet az állami intézetek igazgatóit, hogy sürgősen terjesszék fel a hitoktatók névsorát az engedély kiadása végett.

A zsidó vallású tanulók részére 44171—1934. sz. alatt hasonló értelmű, de külön rendelkezés ment.

Schuschnigg osztrák kancellár erélyes beszéde Innsbruckban

Bécsből jelentik: Schuschnigg kancellár Innsbruckban, az 1809-iki iseli ütközet hőseinek emlékére rendezett ünnepségeken nagy beszédet tartott.

— Nem tűrhetjük. — mondotta többek között, — hogy kívülről jövő erők befolyásoljanak. Akkor fogjuk kiírni az új választásokat, amikor mi akarjuk!

Ezekután így folytatta: — Addig nem lesz béke az országban, míg a külföldi emigráció folytatja kárhózas munkáját. Üzenem mindenkinek, még az ellentábornak is, hogy ne bizzon az emigrációkban, mert a világtörténelem szerint soha sem voltak építő erők.

Schuschnigg kancellár lapjának szenzációs leleplezése a Jugoszláviába menekült osztrák horogkeresztesekről

Rintelen állapota rosszra fordult

Bécsből jelentik: Schuschnigg szövetségi kancellár hetilapja, a *Sturm über Österreich*, amely az *Ostmärkische Sturmsharen* hivatalos lapja, vasárnapi számában szenzációs leleplezéseket közöl a Jugoszláviába menekült osztrák horogkeresztesekről.

A lap szerint a Jugoszláviába menekült horogkeresztesek nagyszabású szervezkedést folytatnak és állandóan gyakorlatoznak. Marburgban egész emeletet béreltek ki irodahelyiségül. Külön nyomdájuk van, amelyben tiszteivel készülnek a röpiratok és ezeket Ausztriába igyekeznek becsempészni.

Itt említjük még azt is, hogy a juliusi horogkeresztes lázadás ügyében letaróztatott Rintelen, volt római osztrák követ állapota vasárnap ismét rosszabbra fordult. Ujabb vérátömlesztést végeztek a nagybeteg Rintelenen, akinek bűnügyét szeptember 15-re tárgyalásra tűzték ki. Rintelen súlyosabbra fordult állapota miatt a szeptember 15-iki tárgyalást későbbi terminusra kellett halasztani.

Divatöltöny

mérték után, garantált elsőrendű gyapjuszövetből, külföldi hozzávalóval havi 400 lei részletre

Lei: 2600

A szabómunkát WEISZ E. ZSIGMOND végzi. Vevőinknek összes ruháit mindenkor ingyen vasaljuk és azokért hához küldünk.

Incasso Bank R.-T. ruhaosztálya Oradea, Str. Rimanóczy 2. Telefon: 501

AZONKIVÜL

26.186 KÜLÖNBÖZŐ NAGYSÁGU NYEREMÉNYEK

Ezt nyújtja Önnek az ÁLLAMI SORSJÁTÉK AUGUSZTUS 28-TOL SZEPTEMBER 26-IG, az 5. OSZTÁLY HUZÁSA ALKALMÁVAL

Vásároljon még ma sorsjegyet, hogy ezt az egyedülálló alkalmat szerencséje kiprobálására ne mulassza el!

A ROMÁN OSZTÁLYSORSJÁTÉK

Postai megrendeléseket teljes diszkréciónal azonnal teljesít

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

Oradeai fiók: Bul. Reg. Ferdinand 11.

Telefon: 11—54.

Szombaton éjfélkor megkezdődött a világ legnagyobb sztrájkja

Eddig kilencszázezer ember sztrájkol Amerikában

Newyorkból jelentik: A nagy sztrájk elhárítására lefolytatott kísérletek csődöt mondtak és szombaton éjfélkor az Unió területén 900 ezer munkás sztrájkba lépett. Ebből 500 ezer gyapotmunkás, 200 ezer gyapjumunkás és 200 ezer selyemipari munkás. A sztrájk az Egyesült Államok egész területén óriási izgalmat keltett.

Ehhez az óriásarányú mozgalomhoz pererről-perre újabb szervezetek csatlakoztak, úgy-hogy mintegy másfélmillióra teszik a sztrájkba-lépő munkások számát. A rendőrség szélesarányú biztonsági intézkedéseket tett, óriási gáz-és könnygázbombakészleteket halmozott fel. Ezenkívül riadó és gépfegyverrel ellátott autók állanak rendelkezésre. A megindított sztrájk-kal szemben a gyárosok sem maradtak tétlen, hatalmas összegekért sztrájk-törőket szerződtek. Mivel a szakszervezetek pénztárában csak mintegy egymillió dollár van, azt hiszik, hogy a sztrájk nem fog sokáig tartani. A sztrájkolók gyermekeiket kioktatják, hogy a sztrájk-

törőket rothadt gyümölcsökkel és záptojásokkal dobálják meg.

Annak ellenére, hogy a hatóságok és a sztrájkvezetőség is minden előkészületet megtett a rendzavarások megelőzésére, mégis attól tartanak, hogy a kommunista izgatásai következtében zavargásokra sor kerül. Különösen veszedelmes agitációt fejt ki Anne Bertan ismert amerikai kommunista agitátornő, aki már hetek óta folytatja izgatásait a sztrájkra felkészült munkások körében.

Gorman, a sztrájkoló munkások vezére kijelentette, hogy katonai alapon akar szervezkedni. Ez védekezés lenne a sztrájk-törők ellen is. A vidéki szervezetek élén külön kapitányok állnának.

A gyárakat könnyfakasztó bombákkal, fegyverekkel látták el és a bejáratozókat páncéltű autók és acélsisakos készütségek őrzik.

Roosevelt elnök a hatalmas sztrájkknak nem tulajdonít nagyobb jelentőséget. Vasárnap az újságíróknak adott szokásos heti nyilatkozatot. Mikor ezek a sztrájkjéről érdeklődtek, kijelentette, hogy erről nincsen mondani-valója.

Csendőrök oszlatták szét az unitáriusok zsinati főtanácsát

A kormány képviselőjének és a polgármesternek üdvözlő beszéde után érkezett a betiltó rendelet

Cluj. Saját tud. Vasárnap délután futótűzként terjedt el a városban a hír, hogy az erdélyi unitáriusok szept. 1—5. napokra I. G. Ducara (Székelykereszturra összehívott zsinati tanácsát a helyi hatóságok betiltották és csendőrökkel oszlatták fel.

A valószínűtlennek tetsző, megdöbbentő hír hamarosan teljes beigazolást nyert, amennyiben a helyi unitárius püspökség hivatalos jelentést is adott ki a kérdéstről. A jelentés szövege a következő:

„Az unitárius egyház zsinati főtanácsa szeptember 1—5-ig terjedő napokra szabályszerűen össze lett hívva. Minthogy a belügyminisztériumnak 7669—922. sz. rendelete a törvényesen elismert egyházak részére egy általános engedélyt ad alkotmányos gyűléseik megtartására, 12 év óta az volt a gyakorlat, hogy a főtanács gyűlések megtarthatására az egyház vezetősége speciális engedélyt sohasem kért, hanem a fentemlített generális engedélyre való hivatkozással, a főtanács gyűlések helyét és idejét tudomásul vétel végett, előzetesen bejelentette a helyi hatóságoknak. Ugyanez az eljárás követtett az idén is. A helyi hatóságok láthatólag a bejelentést és ezzel kapcsolatban a gyűlés összehívását rendbenlevőnek tekintették. Erre vall az a körülmény is, hogy aug. 31-én a cristuri (székelykereszturi) főszolgabíró és az odorheiu-megyei csendőrszázad parancsnoka Katona Ferenc cristuri (kereszturi) körüli esperestől és dr. Abrudbányai Ede körüli felügyelő gondnoktól és orsz. képviselőtől egy nyilatkozatot kértek, amelyben nevezettek becsületszavakkal garantálták, hogy a zsinati főtanács tárgysorozatában revizionista, vagy más államellenes kérdések nem fognak tárgyalatni. Ennek a nyilatkozatnak a kiállítását a csendőrszázados kijelentette, hogy az állam érdekeinek sértése nélkül teljes szabadsággal megtarthatjuk gyűléseinket. 31-én délután félhat óra körül érkezett meg dr. Boros György püspök is, akit imponáns tömeg és a helyi fuvószenekar fogadott. A fogadtatásnál az első üdvözlő szónoklatot a vármegyei prefektus képviselőjében egy közigazgatási tisztviselő mondotta. Ezt követték a szokásos egyházi üdvözlések. A menet élén lovasbandérium haladt s amidőn a püspök felvirágozott hintója az első diadalkapuhoz ért, a város ó-királysági származásu primárja mondott üdvözlőbeszédet a helyi hatóság nevében. Az imponánsan szép és meleg fogadtatás annál kedvezőbb hatást gyakorolt a kedélyekre, mert nyilvánvaló volt, hogy az unitárius egyház ünnepeiben az állami hatóságok is jóakaratu érdeklődéssel vesznek részt. Annál meglepőbb és lesújtóbb hatást gyakorolt az egész Erdélyből gyülekező egyházi vezetőkre és a környékből összegyűlt hívek tömegére az a szeptember 1-én délután 4 órakor elterjedt hír, hogy a zsinatot magát és a vele kapcsolatos egyháztársadalmi ünnepségeket a hatóság betiltotta. A tömeg ezt a hírt hihetetlennek és elképzelhetetlennek tartotta, mindaddig, míg a járási főszolgabíró és a csendőrszázados a magukhoz kéretett egyházköri vezetők és dr. Abrudbányai Ede képviselő jelenlétében kihirdette a megyei prefektus 61—1934. sz. rendeletét, amellyel a sziguranca-vezérgazgatóság írásbeli és a belügyminiszter szóbeli rendeletére hivatkozva, minden gyűlekezést és ünneplést betiltott azzal, hogy ezek megtartására engedély nem kéretett. Szívfacsaró látvány volt elnézni az áhítatosan, meleg szívvvel egybegyűlt (az utazásra rengeteg költséget) hívőseregnek megdöbbent lehangoltságát és néma szétesését, akiknek ez a

meleg, nagy ünnepe így megsemmisült. Az egyház vezetősége azonnal kereste a hatóságokkal való érintkezést, elsősorban a prefektussal, akit azonban a rendelet kiadása után nem találtak meg. Miután Bucurestivel is hiába keresték a késő szombat délutáni órákban a telefonérintkezést annak megállapítása végett, hogy a belügyminiszter hol lenne feltalálható, az egyház vezetősége azt remélte, hogy a clujai királylátogatással kapcsolatosan vasárnap reggel a belügyminiszter is Clujra fog érkezni s éppen ezért a belügyminiszterrel, vagy a király kíséretében található más, intézkedésre jogosult tényezővel sikerülni fog az érintkezést felvenni. Ezért dr. Szentiványi József főgondnok vezetésével Clujra küldötte dr. Abrudbányai Ede és dr. Gál Miklós felügyelő gondnokokat, parlamenti képviselőket, akik szombaton éjjel Clujra érkezvén, megkezdették a szükséges lépések megtételét és csak vasárnap délelőtt, Ófelsége megérkezése után állapíthaták meg, hogy az engedély megadására hivatott belügyminiszter, vagy alminisztere nincs a király kíséretében. Értesülésünk szerint a kor-

mány tagjai közül egyedül Franasovici közlekedésügyi miniszter volt Ófelsége kíséretében, akinek ez az ügy, természetesen, nem tartozott részartábjába. Megkísérelték az érintkezést a nap folyamán ismételt dr. Bianu Jenő állambiztonsági vezérgazgatóhelyettesével is, a találkozás azonban a legnagyobb igyekezetünk dacára sem sikerült.

Eddig szól a hivatalos közzéadás. A tények beszélnek. A közvélemény határtalan érdeklődéssel várja az eddigelé páratlan, lesújtó esemény következményeit.

Megtartották a papszentelést

I. C. Duca (Székelykeresztur). Saját tud. Az unitárius egyházi szüneti főtanács ülését, melyet az új egyházszervezeti törvény újjalakítására és 28 fiatal pap felszentelésére hívták össze, s amelynek keretében a Dávid Ferenc Egyet 50 éves jubileumát is ülte volna, nem lehetett megtartani. Vasárnap délelőtt azonban a papszentelést dr. Boross György unitárius püspök megtartotta. A zsinatra gyűlt több ezer ember nem fért be a templomba, de sikerült engedélyt nyerni arra, hogy a templom udvarán párhuzamos istentiszteletet tarthassanak. Délben 500 terítékes bankett let volna, melyen Boross György püspök kezében a Berde-serleggel mondott volna emlékbeszédet Berde Mózesről, de a bankettet is betiltották éppen úgy, mint az estére tervezett vendiák-bálat. Este 7-kor várták az engedélyt még, amikor megjelent egy csendőrszázados és sajnálattal s udvariasan felkérte a zsinatra gyűlteket a végleges távozásra, amire valamennyien szétesztek.

Gill Robles szembeszáll a spanyol kormányral

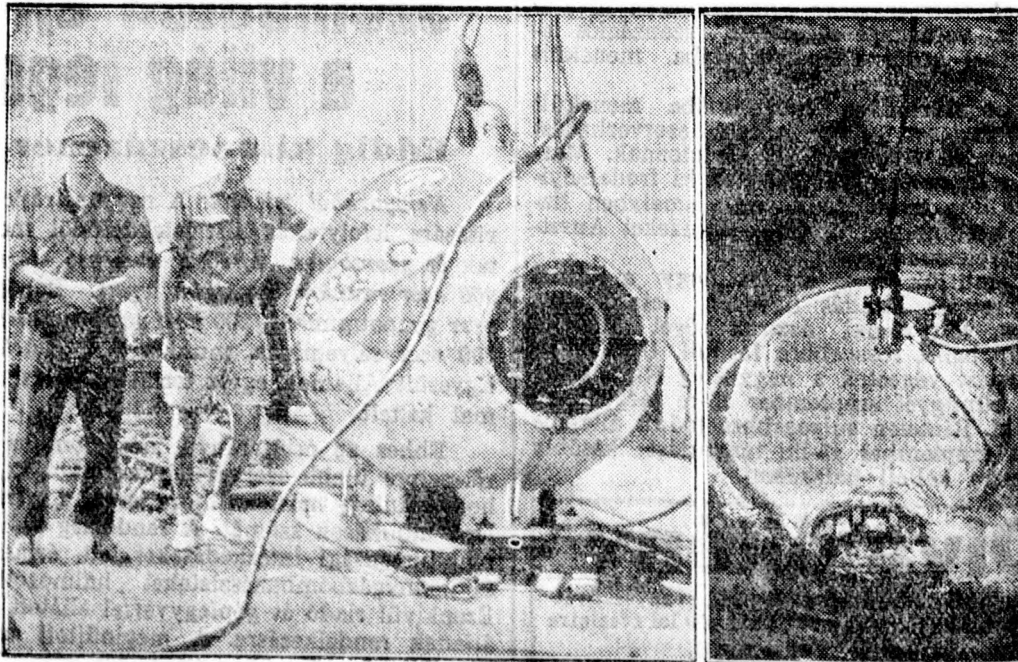
— Megszakadtak a konkordátum tárgyalások —

Madridból jelentik: Gil Robles, a katolikus népakció vezére, elhatározta, hogy hivatalosan közli Camber miniszterelnökkel, hogy pártja többé nem támogatja a kormányt.

A katolikus néppárt magatartásától a közvéleményt és a kormányt eddig csak sajtócékek tájékoztatták; Roblesnek a miniszterelnökhez intézendő hivatalos jegyzéke a politikai helyzetben nyilván fordulatot von maga után. Mind a jobboldali, mind a baloldali lapok megállapítják, hogy lappangó kormányválság-

gal állanak szemközt. Kívánatosnak tartják a jelenlegi kormány visszavonulását, de egyelőre nem tudnak válaszolni arra a kérdésre, hogy miképp kellene majd biztosítani a kibontakozást.

Itt említjük meg, hogy a Vatikán és Spanyolország között folyó konkordátum-tárgyalások megszakadtak. Beavatott madridi politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy meg akarják várni, amíg a jobboldali pártok jutnak többségbe és azután újból megkezdik a tárgyalásokat.

Első eredeti felvételek az amerikai buvárrekordról.

Néhány nappal ezelőtt az amerikai dr. William Beebe (jobbról) és földije, Otis Barton buvárok egy külön az ő céljukra szerkesztett acélgömbbel a tengerbe ereszkedtek és 910 méter mélységig jutottak. Ez a kísérlet a Bermuda-szigetek Szent György szigeténél történt és tudományos szempontból rendkívül érdekes felfedezéseket eredményezett. Képünkön balról a buvárok, jobbról az acélgömb lesüllyedése pillanatában látszik.

Magyarok! Olvassátok és terjesztétek a legérdekesebb magyar napilapot az

Erdélyi Lapok

HIREK

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félre 25 P, negyedévre 15 P. Egyenlő részletekben: Egész évre 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. Telefon: 27.

Felbőszítők: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj szerkesztő: **dr Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem ösztönözünk meg és nem adunk vissza. Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

IDŐJÁRÁS. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése a következő 24 órára várható időjárásról: Elénk szél, sok helyen eső és zivatar. A hőmérséklet valószínűleg emelkedik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.20 egyenlő, London 15.05, Newyork 301.62, Brüsszel 71.90, Milánó 26.25, Madrid 41.87 fél, Amszterdam 207.40, Berlin 119.90, Bécs — schilling 57, Prága 12.72, Varsó 57.90, Belgrád 700, Bucuresti 305.

A pápai nuncius Satmaron. Satmarról jelentik: Valerio Valeri bucaresti nuncius, aki nyári szabadságát Stăna de Valen (Biharfüreden) töltötte, ahol dr Frențiu Valér gör. kat. püspök vendége volt. Vasárnap Oradeáról Satmarra érkezett. Fiedler István megyéspüspök meglátogatására. A magas vendég a püspöki palotában szállt meg, ahol előreláthatóan egy-két napot fog tölteni. Satmarról a nuncius Baia-Marera (Nagybányára) utazik, ahol Russu gör. kat. püspököt fogja meglátogatni.

A király fécánvadászatra Arad megyébe utazott. Károly király hétfőn hajnalban négy óra 39 perccel Clujról jövet és Cisineu (Kisjenő) felé tartva, tíz szalonkocsiból álló különvonaton átutazott az oradeai pályaudvaron. Kisérőben voltak Habsburg Antal főherceg, Ileana hercegnő férje, Miklós herceg, Bianu Jenő, a sziguranca vezérigazgatója, Mocsonyi Antal királyi fővadászmester és kevés számú magánszemélyzet. A király a clujai Feleky-tetőn rendezett autóversenyt nézte végig és innen indult hétfőn éjjel Oradeán át Cisineu (Kisjenőre), a kincstári uradalom vadaskertjében rendezendő ősi fécánvadászatra. A királyi vonatot Clujról Oradeáig Risa Lajos CFR mérnök és Kornekkel Mihály mozdonyvezető, Oradeától Cisineuig pedig Bodea György mérnök és Giurgiuc Péter mozdonyvezető vezették. Az oradeai pályaudvaron tizenkét percig állt a királyi különvonat. Hivatalos fogadtatás és tisztelgés nem volt, mert az oradeai állomáson az uralkodó és kísérete lefuggonyozott ablakok mögött aludtak. A pályaudvaron megjelent Popovici Valér rindörprefektus embereivel. Az udvari vonat diszruhás rendőrök sorfala között futott be a pályaudvarra, ahol mozdonyt cserélt és tizenkét perc múlva folytatja útját Cisineu (Kisjenő) felé.

Anghelescu Mures megyében. Targu-Mures (Marosvásárhely). Saját tud. Anghelescu közoktatásügyi miniszter — amint azt jelentették — vasárnap Mures-megyében és Targu-Muresen (Marosvásárhelyen) tartózkodott. A minisztert Porubski vármegyei prefektus fogadta, aki rövid tartózkodás után autón a vármegye különböző vidékeire utazott, hogy a létesítendő állami elemi iskolák alapköveit letegye, illetve a már készen levőket felavassa. Ilyen iskolákat avatott fel Glodeni (Sárpaták), Gornesti (Gernyeszeg), Jermufeni (Radnótfája), Hodák és Deda községekben. Iskola alapkövetelt Filea (Füleháza) és Suseni (Marosfalu) községekben végezt.

Tengeri hajó kötött ki Budapesten. Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt a Leszámitolobank Boráros-téri közraktárai előtt kikötött az „Atid” tengerjáró hajó, amely árukkal megterhelve Palesztinából jött Budapestre. Az „Atid” két nappal ezelőtt már keresztülhajózott Budapesten, fölment Komáromig, kirakta a Csehszlovákia részére hozott árukat és most érkezett vissza Budapestre, ahol iparcikkokat és gépeket vesz fel, amelyeket Szíriába fog szállítani. A hajó hasonlít a nemrégiben vízrebocsátott „Budapest” tengerjáróhoz.

GYENGÉD CÉLZÁS.

Önagysága (miközben kifizeti a taxit): Itt van egy kis borralaló, sofőr uram, igyon egy pohár borocskát az egészségemre!
Sofőr: Nem hinném, hogy egy pohár használna a nagyságos asszonynak, mert igen sápadtnak látszik...

A XXV. Jubiláris Katolikus Nagygyűlés. Budapestről jelentik: Az Actio Catholica Országos Elnöksége Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímással az élen szeptember 22., 23., 24. és 25. napjaira hívta össze a huszonötödik Országos Katolikus Nagygyűlést. Hozzávetőlegesen 15 ezer ember vesz részt a nagygyűlés vasárnap délelőtti megnyitásán és a délutáni eucharisztikus körmeneten. A megnyitó ülésen Glatzfelder Gyula püspök, Angelo Rotta pápai nuncius, Hóman Bálint kultuszminiszter és Zichy János gróf, az Actio Catholica társelnöke mondanak beszédet.

* Szeptember 6-án kezdődnek a Láposy Zeneiskola előadásai (hegedű, zongora, elmélet. Str. Simeon Stefan (Bethlen-utca) No. 20. Oradea.

Katasztrófális esés a clujai motorkerékpár versenyen. Cluj. Saját tud. Vasárnap déli fél két óraker sulyos baleset érte Román József versenyzőt a clujai hegyipálya versenyen. Motorkerékpárral szédítő gyorsasággal igyekezett felfelé a pályán, mikor az utolsó fordulónál a túlzott gyorsaságtól Román elvesztette éberségét és nekiment a domboldalnak és messze kirepült a gépből. — Az első kerék üresen rohant tovább. Román Józsefet a mentők a klinikára vitték. Láb- és vállpercetörést, két bordatörést és sulyos agyrázkódást szenvedett. Állapota reménytelen.

Négy jezsuita atya kínai misszióba megy. Budapestről jelentik: A jezsuiták templomában vasárnap négy Kinába induló jezsuita atyát bucsuztattak, akik egész életüket akarják a kínai misszióban eltölteni. A négy missziós jezsuita vezetője: Zsámán Jenő. A bucsuztatást P. Bangha Béla végezte, aki a napokban érkezett haza Dél-Amerikából, ahol a régi hittérítő munkáját tanulmányozta és a magyar koloniat látogatta meg és látta el lelki vigasszal. Vele volt dr Nyiszló József, a „Magyar Kultúra” kiváló szerkesztője, akinek néhány Amerikából írt gyönyörű színes riportját már mi is közzöltük.

Új könyv!

P. OSLAY OSWALD:

Szabin testvér

a Szeretet-isten hóse.

A könyvpiac egyik legújabb és legérdekesebb könyve. A szerető mártírjának, a Kinában meghalt ifjú Szabin testvérnek életét tárja az olvasók elé, minden kicsi mozzanatban hiteles adatok alapján. Lebilincselően érdekes olvasmány.

Ara 95 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Megnyitották Pesten a nemzetközi távbeszélő kongresszust. Budapestről jelentik: Hétfőn délelőtt 10 órakor a képviselőház kisdöntési termében Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter ünnepélyesen megnyitotta a nemzetközi távbeszélő kongresszust, amelyen a világ minden részéről 150 hivatalos kiküldött vett részt. A megnyitó beszéd után báró Szalay Gábor, a posta vezérigazgatója beszélt, üdvözölte a megjelenteket és sok sikert kívánt munkájukhoz.

Bombák robbantak Szófiában. Szófiából jelentik: Vasárnap reggel három óra tájban két bomba robbant fel Bakadzieff tábornok volt hadügyminiszter és Marinkoff tábornok volt államtitkár házában kertjében. A robbanás nem okozott károkat. Ugy látszik rémületkeltésről van szó és a merénylők nem akartak kárt okozni. A két tábornok a robbanás idején nem tartózkodott a fővárosban.

* **Andrási Zeneiskola, Oradea, Str. Alexandri (Teleki-u.) 13.** Hegedű, zongora, elmélet, kamarazene, zenekari gyakorlat, karnagyképzés. Jelentkezéseket egész nap felvesz a Legényegylet háznál. Tanítás kezdete szeptember 4-én fél 5 órakor, amikor is minden növendék jelentkező tartozik a Legényegylet tanácstermében.

Devizakivittelt korlátozó törvény Törökországban. Ankarából jelentik: Hatályba lépett az új törvény, amely a devizakivittelt szigorú megszorításokat rendel el. Az utazók csak száz török fontot vihetnek magukkal külföldre. A bankok ezeket a devizákat csak a devizafelügyeleti külön szerv felhatalmazása alapján utálhatják ki.

Feljegyzések

A Magyar Társadalomtudományi Társulat körkérdéssel fordult a nemzeti társadalom vezető szelleméhez: a gazdasági liberalizmus nagy problémájáról kívánva véleményeiket hallani.

A válaszokat, számszerint huszonötöt az egyesület havi lapja, a Társadalomtudomány hozza nyilvánosságra s ezek között olvastuk Dékány Istvánnak, az európai hírű filozofusnak válaszát is.

Feljegyzünk néhány mondatot ebből a nagy tudású hozzászólásból:

... A gazdasági individualizmus nem tudott egészséges közszellemet, modern tömegkultúrát teremteni... Matriális alapon nem lehet szó tömegek aránylagos kilégültségéről és megnyugvásáról... A liberalizmus... a város fejlődéséhez vezetett, az ily városodás azonban nem a szellemi és erkölcsi városiasságot jelenti, hanem éhes tömegek halmozódását... A liberalizmus által hirdetett egyéni önkifejtés ritkán vezetett másra, mint önzésre, hatalmi és anyagias móhóságra. Az u. n. szabad verseny optikai csalódás, mert nem jelent sem szabadságnövekedést, sem közös célért való versengést, hanem ellenkezőleg mindenütt szembeszökővé váltak ennek a mindent legázoló versenynek hátrányai. Ez a kaotikus verseny... a „felemelkedések ököljórának” korát jelentette... A társadalom rétegződésében minden rendezettség, elvi alap elpárolgott s maradt az alakatlanság... A liberális optimizmus szerint a kiválasztódás magától megy, a tehetségek automatikusan megtalálják utjokat mind a társadalom, mind a maguk javára. Készen a családok következett be itt: értékes egyének felhasználatlanul hevernek, kellő erejű vénajú elit pedig csak szórnyatosan alakul ki...

Hatalmas vádirat. A mi magunkra maraddottságunk számára azonban inkább figyelmeztetés: a liberalista tan és gyakorlat az élet minden téren szembeállít bennünket egymással, mi pedig csak akkor hodogolunk, ha összefogunk. Munkás, földműves, iparos, intelligencia — mind ugyanazért a cért: a megmaradásunkért külön-külön és együttesen. (S.Kin.)

A királyi tábla visszahelyezett állásába egy felfüggesztett pénzügyigazgatót. Dr Cucu Ilie volt oradeai, később sátmari pénzügyigazgatót 1933-ban a miniszterium felfüggesztette állásából. A különböző visszaélések és szabálytalanságok címén. Cucu Ilie a miniszter felfüggesztő határozatát közigazgatási perrel támadta meg az oradeai táblánál, ahol a szűneti tanács hétfőn döntött és a kormány felfüggesztését törvénytelennek minősítette s elrendelte Cucu Ilie pénzügyigazgatói állásba való visszahelyezését. A miniszterium képviselője a táblai döntés ellen a semmitörvénnyel fellebbezett.

* **Elindultak Erdély felé a nagy nyerevények...** Eppen most vesszük telefon útján a hírt, hogy a clujai Kereskedelmi Hitelintézet eladásában a 72675. számú állami osztályosrzsje 200.000 leit nyert. Tehát a három első nap húzásoknak legnagyobb nyerevényét a Kereskedelmi Hitelintézet fizeti ki. Ugy látszik, hogy a nagy nyerevények ismét Erdélyt favorizálják. Kíváncsian várjuk a naponként történő húzásokat, hogy lássuk, vajjon a szerencse végig kitart-e a Kereskedelmi Hitelintézet mellett?

Öngyilkos lett Stájerország tartományi főnöke. Grätzből jelentik: Gangel Anton, Stájerország tartományi főnöke szombat délután szívenlőtte magát. Öngyilkosságának okára nézve legvalószínűbb az, hogy mint Rintelen jóbarátja, túlagoson exponálta magát az utóbbi politikai eseményekben és ezért a halálba menekült.

Sertészsész. Carei (Nagykároly). Saját tud. A városi állatorvosi hivatal intézkedésére a sertészeknek külföldre való szállítása a sertészsész miatt bizonytalan ideig szünetel. Az állatorvosi hivatal ötezer lejig terjedő pénzbírsággal bünteti mindazon sertéstartó gazdát, aki beteg vagy elhullott sertését be nem jelenti, vagy ha abból engedély nélkül szappant főz.

Keresztörvényévi fejtsünk figyelmébe. A vasárnapi számunkban megjelent 27. számú keresztörvényünkbe néhány értelemzavaró sajtóhiba csuszott. Helyesbítésük a következő: Vízszintes 65. L. N. E. Á. I. J. K. L. 82 A. O. M. Z. + rabokra vigyáz. Függőleges 89 Rag + M. S. 92 E-vel a nyilak tartója (utolsó előtti „s” betű = c.)

Használt tankönyvekért legtöbbet fizet a Pro Patria

Oradea, Bul. Reg. Ferd. Moskovits-palota.

Egészséges, bő gabonatermés

ARZOPOL

száraz-pácoló szer

használata nélkül elképzelhetetlen.

Többlettermés!

Egészséges magvak!

Mérsékelt ár!

Gyártja: **Moskovits Ipartelep Rt. Oradea**

Kapható

Andrényi Károly és Fiai Rt., Oradea.

Hat korosztály vesz részt az idei őszi hadgyakorlatokon. Bucurestiből jelentik: A *Gazeta* című lap az idei hadgyakorlatok kapcsolatában úgy értesül, hogy magát a manővert az 1933-34-es fegyverben levő kontingensek végzik, de behívják szolgálatra az 1929-30-31-32-ben szolgáltakat is. Eszerint a nagyszabású hadgyakorlaton körülbelül negyedmillió ember vesz részt. A hadsereget Erdély egy későbbben megállapításra kerülő pontja felé vezetik. A hadügyminisztérium — a felhivatalos jelentések szerint — szeptember 15 után hozza nyilvánosságra a hadgyakorlat pontos dátumát.

A külföldön tanuló diákok utlevélét megszigorították. A belügyminisztérium rendeletet küldött az oradeai rendőrségre, amelyben a külföldön tanuló romániai diákok kiutazását megszigorították. A külföldön tanuló romániai diákok ezután nem a rendőrségen fogják megkapni utleveleiket, hanem a minisztériumtól. A kiállított utlevél az összes szükséges iratokkal együtt fel kell terjeszteni jóváhagyás végett a belügyminiszterhez és így az utlevél kiállítására esztleg több hetet is igénybe fog venni.

A gazdátlan mozdony belement egy személyvonatba. Párizsból jelentik: Az egyik külső pályaudvarról vezető nélkül elszaladt egy mozdony s belefutott egy személyvonatba, amelynek fából készült kocsijai összerúgtak. Ötvenhárom sebesültet huztak ki a romok alól, akik közül hét nagyon súlyos. A gazdátlan mozdony vezetője azt vallotta, hogy ő teljesen kihívta a pályaudvar mozdonyházába és csak bűnös kezek gyűjték fel és ismét s indíthatták utnak. A rendőrség nyomozza a tettést. A pályaudvaron a személyvonat roncsai forgalmi zavart okoztak.

Tizenkilenc új állampolgárt lajstromoztak Careiben (Nagykárolyban). Sajtó tud. A belügyi kormány még a múlt év folyamán rendeletileg hozzájárult oly egyéneknek az állampolgársági lajstromba való felvételéhez, akik valamilyen okból az általános lajstromozás idején kimaradtak vagy utólagosan kérték a román állampolgárok sorába való felvételüket. A Careiből (Nagykárolyból) felterjesztett kérelmekre a miniszter elrendelte a polgármesteri hivatalnak tizenkilenc új román állampolgárnak a lajstromozását, akik a következők: Sabau Gyula, Limberger Antal, özv. Koponi Györgyné, Riesenbach Margit, Kondor Péter, Dragos Joan, Dragos Endre, Hajdu János, Héb János, Bellák Imre, Lillienfeld Jakab, Mezösi György, Bezeg Endre, Bótkéi György, özv. Pop Györgyné, Spitz Etel, Katz Lajos, Csintalan Lajos és dr. Schiffbeck Károly Emil.

Gyilkolt az autó. Szolnokról jelentik: Szombaton este az országuton egy romániai jelzésű automobil elütötte *Markus Róza* 15 éves leányt, aki az erős reflektorfénytől elvakulva nem tudott elmenekülni a száguldó gép elől. A leányt nagyon súlyos sebesüléssel eszméletlenül állapotban a kórházba vitték. Életbenmaradásához kevés a remény. Az autó pillanatra sem állott meg, hanem tovább robogott. Országos körözést adtak ki az autó sofőrjének letartóztatására.

Két hónap alatt az amerikai vasipar foglalkoztatása egyharmadára esett. Hiába mesterkedik Roosevelt, a vasiparnak foglalkoztatottsága újra erősen hanyatlik, pedig a vastermelés olyan kulcsiparnak számít, amelyből szinte biztosan lehet következtetni a feldolgozó iparok helyzetére. Junius első felében a vasiparban a foglalkoztatási arányszám még elérte a vállalatok teljesítőképességének 60 százalékát, de már augusztus második hetében 22 százalékra esett vissza. A múlt esztendő megfelelő időszakában a teljesítőképesség 80 százalékáig voltak foglalkoztatva a vasipari vállalatok, a termelés tehát a múlt esztendővel szemben 58 százalékkal kisebb. Természetes, hogy a konjunktúra rosszabbodása nemcsak a nehéziparban érezhető, hanem az országnak minden gazdasági ágazatában. Ilyen körülmények között nagyon időszerűtlennek látszik Collins P. Bliss-nek, a newyorki műegyetem dékánjának az a felszólítása, hogy a fiatal emberek nagyobb számban készüljenek a mérnöki pályára.

Óriási esőzés Magyarországon. Budapestről jelentik: Vasárnap az egész országból óriási esőzés megindulását jelentették. Az esőben elázott sportpályákon a mérkőzéseket sem tarthatták meg. Budapesten a felhő-zakadás a külvárosokban rengeteg kárt okozott, a víz behatolt a pincelakásokba. A tüzoltókat ötvenszer hívták segítségül. A Margit köruton a víz rövidzárlatot okozott.

Halálos repülőszerecséltenség Szegeden. Saját tud. Vasárnap sajnálatos repülőszerecséltenség történt Szegeden. Az ottani meteorológiai intézet egyik szakfelügyelője, *Györbiri Zoltán* felszállt vitéz *Ghagyi Pál* pilótával, hogy meteorológiai kísérleteket végezzen. Az egyébként kitűnő sportgép Kiskunhalas és Baja között légtérbe került és a pilóta csak egy darabig tudott úr lenni felte, száz méter magasságból lezuhantak. Györbiri szörnyethalt. A súlyosan sérült pilótát a bajai kórházba szállították.

Utasszállító vitorlázó repülőgép. Nem véletlen, hogy éppen a német vitorlázó repülők tartják az összes világrekordokat. Hallatlanul fejlett repülősportjuk a legközelebbi jövőben gyönyörű meglepetéssel fog szolgálni a repülősport rajongóinak. A motornélküli repülők szövetsége elfogadta két fiatal mérnök terveit, akik óriási méretű vitorlázó repülőgépet szerkesztettek, amelyben a pilótán kívül még négy utas számára van hely. Így aztán azokat is hozzá tudják juttatni a motornélküli repülés gyönyörűségéhez, akiknek nem áll módjukban a gép vezetését elsajátítani. A nagy gépnek az az egyetlen hátránya van, hogy gummikötéllel, tehát emberi erővel sulya miatt nem lehet elstartoltatni s csak autó-, vagy repülőgépvontatással tud a levegőbe emelkedni. Ez a csekélység azonban Németországban, ahol óriási felkészültséggel és hatalmas pénzáldozatokkal segítik elő a jövő pilóta-generációjának minél tökéletesebb kiképzését — nem lesz akadály a hatalmas vitorlázógép gyors népszerűsödésének. A gép építésének költségeit utaskörrepülésekből fogják letérleszteni.

Szüret a Hegyi Kulturházban. Gyönyörű hivatast példásan tölti be a Magyar Párt hegyi kulturháza. Minden vasárnap délután 5 órakor a legelvezetesebb előadásokban gyönyörködhetnek a megjelentek és elmondható, hogy ez a kulturház szépen fejlődik is, igen nagy öröme mindazoknak, akik a kulturális törekvésekben örömeiket tudják találni. Vasárnap, 9-én szüreti előadás lesz, amelynek műsorát később közöljük.

Beiratások. Az oradeai Szent Vince intézet óvodájába és elemi iskolájába szeptember 1-től 8-ikáig, a leánygimnáziumba, festő, kézimunka, zenetanfolyamra 1-től 5-ig tart a beiratás.

Felhívás a külföldi állampolgárokhoz. A rendőrség felkéri azokat az idegen állampolgárokat, akik itartózkodási engedélyt, vagy itartózkodási engedélyük meghosszabbítását kérték, hogy jelentkezzenek az állampolgársági hivatal (sziguranca) II. emelet 15-ös számú szobájában.

Meggyült a Garasos-híd. Szombaton délből majdnem felgyulladt a rozoga és korhadt fapallókból álló Garasos-híd. Egy eldobott cigarettavégtől tüzet fogott a híd egyik deszkája, kigyulladt és több palló legett. A szomszédos házak lakói vizeskanocokkal és vedrekkel akadályozták meg az egész híd lángborulását.

A református árvaház javára rendezte szeptember 2-án az olasz Református Nőszövetség az úgy anyagilag, mint erkölcsileg szépen sikerült kávédelutánját. A kávé felszolgálása előtt a vezető lelkész ismertette az árvagondozás jelentőségét a pogány misszióban. Majd az árvák kis baratainak kedvesebb-nélkedvesebb játéka szórakoztatta az egybegyűlt nagy közönséget. A kis játékosokat nagy gondnal betanító művésznőknek Boda Boriska és Klára hegedű, Belme Magda zongora tanárnőknek, valamint az uzsonnához tejet, kávét, cukrot, kalácsot adományozóknak, az árva-nap sikerén fáradozóknak köszönetet mond az olasz Református Nőszövetség.

Nyílttér *)

Ujtás a Capitolban. Hétköznap is sláger a Capitolban. „Ki a tettes?” (Hexer) E. Wallace bunyúgyi regénye filmen. Fővárosokban hetekig műsoron tartott világláger. Sorsolás útján ingyen kaphat 5 mozijegyet a Capitolba, ha minden előadás szünetéig kitalálja és leadja az iródiában, hogy „ki a tettes?”! A sorsolás a következő vasárnap délelőtti matinéjában történik. Németül beszélő csodás kalandor film. Semmiféle kedvezményes és szabadjegy nem érvényes.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

*** Idegesség, fejfájás, álmatlanság, reggeli rosszullet, levertség, bágyadság, szédülés esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek hiányos működéséből eredő zavarok nagy részét azonnal megszünteti, az étvágyat erősen fokozza s visszaadja a testnek és szellemnek régi frissességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a **Ferenc József** víz orvosságok hatásánál s neurastheniások bajainál is mindig megbízhatóan és kellemesen hat.**

Nagy aktalopás egy járásbírószágon. Mercuria-Ciuc. (Csikszereda). Saját tud. Bizalmasan értesítették a vizsgálóbírószágot, hogy a gheorgheni (gyergyószentmiklósi) járásbírószágot irattárból több aktát elloptak. A postolésu vizsgálóbíró Raduleanu titkárral kiszállt Gheorgheni-be s megállapította, hogy a járásbírószágról több aktaesemőlt loptak el, köztük olyanokat, amelyek százezres váltókat s értékeket tartalmaznak. A nyomozás folyik.

Fegyencélázadás Amerikában. New-yorkból jelentik: Tizenegy életfogytiglani fegyhabbüntetésre ítélt fegyenc Tennessee állam Hamilton városának fogházából kitört és rémületben tartja a város környékét. A fegyenc vakmerő módon hajtották végre a kitörést a fegyhabzból. Eddig még meg nem állapított körülmények között a fegyencok revolvereket szereztek és séta közben megtámadták a fegyencőket. A fegyencok a megtámadott fegyencőket mint celtáblákat maguk előtt kergették és kényszerítették arra, hogy a cellákba menjenek, ahol bezárták őket. A fegyhab igazgatóját szintén bezárták az egyik cellába, majd kinyitották a fegyhab kapuját és a közelben rájuk várakozó két automobilon elmenekültek. A környék farmerlakossága körében pánik tört ki, mert attól tartanak, hogy a fegyhabból megszökött gonosztevők megtámadják őket, hogy pénzt, ruházatot és élelmiszert szerezzenek.

Súlyos büntetés egy ló becsületének megsértéséért. Miss Steigen Leonore amerikai sportlőgy súlyosan megsértett egy előkelő bécsi lovardai lovat. Az amerikai hölgy lóvásárlási szándékkal kibérelte a lovat a Tattersall-lovardából s amikor sitalovaglásából visszatért, a lovat közönséges ténen néven merete nevezni s ezenkívül a lovon ostorütések, nyolc napon belül gyógyuló könnyebb testi sértések nyomai is megállapíthatók voltak. A testi sértések még csak hagyján, mert azoknak nem volt szemtanuja, de a „ténen” kifejezést fültanuk is hallották, ami pedig súlyos eset, mert ilyen sértés alkalmatlan arra, hogy valódiság esetén a sértett közmegvetésnek tegye ki, egyben pedig csökkenti a sértettnek „esélyeit”, a karrierjét s az értékesítési lehetőségeit. A bécsi törvényszék helyet is adott a felperesnek és a sértőt — talán tekintettel a gazdag-amerikai voltára és hogy a büntetéspénz a mai szegény Bécsnek egy kis bevételt jelent — hétezer schilling pénzbüntetésre ítélte. Bizonyosra vesszük, hogy ha a „ténen” kifejezést az amerikai missre alkalmazták volna, a büntetés-összeg távolról se lett volna ilyen magas összeg. De hogy mit szólhat ehhez a ténen nevezett törvényesen megállapított sértő lovához maga a — ténen?!

Gyújtott az oltatlan méz. Budapestről jelentik: Csopregen kigyulladt Kajtár János fuvaros pajtája. A lángok átesaptak a szomszédos épületekre és rövidesen 15 gazdasági épület kapott lángra és égett le porig. A kár a 10.000 pengőt is meghaladja. A tűzvizsgálat megállapította, hogy Kajtár tegnap nagyobb mennyiségű oltatlan meszet helyezett el a pajtában. Délután megeredt az eső, a rossz tetőn a víz a mézre esurgott és a forni kezdő méz meggyújtotta az épületet.

A borbély és fodrász szindikátus választmányi gyűlést tart folyó hó 4-én, kedden este 9 órakor a Strada General Moşoiu No. 4. alatti Iparos Kör helyiségében.

SZÍNHÁZ

Jódy Károly szintársulata Oradeán. Vasárnap délután 6 és este 8 órakor Jódy Károly kitűnő szintársulata, néhány oradeai színésszel kiegészítve a „Cserebogár, sárga cserebogár” c. operett reprint játszóta el szép siker mellett. Szentessy Eta, Karsay Böske, Beck Rózi, Lukács Ede, Jódy Károly, Bihari Zoltán, Antal Lajos, Derecskey Pál és Fodor Dezső lelkes játékkal sok tapsot kaptak. Eredetileg a „Tabáni orgonák” operette újdonság volt műsorra tűzve, de Pinter Böske az utolsó pillanatban, betegsége hívatkozva, lemondta a fellépését és így a bemutatóra csak kedden kerülhet sor.

Kedd este 9 órai kezdettel: **Tabáni orgonák**, operette újdonság. Jódy Károly szintársulata vendégszereplése.

Szerdán este 9 órai kezdettel: **Tabáni orgonák**.

SPORT

A király jelenlétében, szakadó esőben folyt le a feleac-tetői autóverseny

A csillagverseny. — Az autóverseny eredményei

Cluj. Saját tud. Néhány nap óta rendkívül megélénkült a különben csöndes, lüktetés nélküli város. Az idegen autók egész tömege zúgott és cikkázott a város utcáin: lázas izgalommal folytak a csillagverseny és a feleac-tetői autóverseny előkészületei.

A csillagverseny harmincegy jármű nevezett be, melyek pénteken délután 4 és 7 óra között futottak be a clujai célhoz. Az Automobil Club Mária királyné-utcai háza előtt foglalt helyet a zsűri. Az utcát csaknem teljesen eltorlaszolták a kíváncsiak, akik hatalmas tömegben verődtek össze a berobogó versenyautók üdvözlésére.

A csillagverseny részletes eredményei a következők:

Abszolút verseny.

1. M. Sontag (Ford) 972 km. (Cluj—București—Cluj), ideje 15 óra 8:58 (64,16 km. óránként), 129,16 ponttal.
2. Fabinyi L. (Citroen) 972 km. (Cluj—București—Cluj), ideje 16 óra 16:33 (59,70 km. óránként) 124,70 ponttal.
3. Weiss Márton (Ford) 972 km. (Cluj—București—Cluj), ideje 19 óra 30, (49,87 km. óránként) 114,84 ponttal.

Kategoróriák szerint: 1500 cm³-ig.

1. Fabinyi László (Citroen).
2. Wiss Márton (Ford).
3. Marczinkiewicz Z. (Citroen) 150 km. (Oradea—Cluj), ideje 2 óra 4:30 (72,29 km. óránként), 82,29 ponttal.

1500—3000 cm³-ig.

1. Ifj. Pop István (Citroen) 150 km. (Oradea—Cluj), ideje 1 óra 55:9 (77,40 km. óránként), 87,40 ponttal.

3000 cm³-en felül

1. Misu Sontag (Ford).
2. Luca I. Nucleescu (Chrysler Aerflow) 486 km. (București—Cluj), ideje 6 óra 20:2 (76,77 km. óránként), 110,77 ponttal.
3. Marius Sirluican (Dodge) 150 km., ideje 1 óra 48:28 (83,12 km. óránként) 93,12 ponttal.

Sebességi verseny.

1. Marius Sirluican 150 km., ideje 1 óra 48:28 (83,12 km. óránként).
2. Pop István 150 km., ideje 1 óra 55:9 (77,40 km. óránként).
3. Luca I. Nucleescu 486 km., ideje 6 óra 30:2 (74,76 km. óránként).

Motorbiciklik:

Solo (abszolút verseny).

1. Décsy E. 300 km., ideje 5 óra 16:34" (56,87 km. óránként) 77,87 ponttal.
2. Blau A. 150 km., ideje 2 óra 13:25" (67,18 km. óránként) 77,18 ponttal.
3. Dimitrovits S. 150 km., ideje 2 óra 23:22" (62,80 km. óránként) 72,80 ponttal.

Oldalkocsik (abszolút verseny)

1. Róna A. 150 km., ideje 2 óra 16:28" (65,98 km. óránként) 75,98 ponttal.
2. Cughiurliu S. 300 km., ideje 5 óra 45:18" (51,75 km. óránként) 72,75 ponttal.

A csillagverseny lefolyása alatt mindössze néhány kisebb baleset történt. Haas János zongorahangoló Alsózsuk község határában kőra-

kásnak futott motorkerékpárjával, fölfordult és vállperectörést szenvedett. Huedin határában Nicolae Suciu és Manolescu versenyzők távirópoznának rohantak, amint ki akarták kerülni az úttestet eltorlaszoló járműveket. Az autók megrongálódtak, vezetőik könnyebb sérüléseket szenvedtek.

Ezen a helyen említjük meg, hogy a csillagversenyre beérkezett autók százasa, százhuszas sebességgel rohantak a város területén is, gyakran veszélyeztetve a járókelők életét. Tiszta szerencse, hogy nem történt baleset sehol.

Pénteken este a Moto CR látta vendégül az összes beérkezett és a feleac-tetői versenyre benevezett autót.

Szombaton délután már lobogódiszben állt az egész város. Délután és este két filléres vonat futott be a clujai pályaudvarra, melyekkel sok érdeklődő érkezett a városba.

Jön a király!...

Vasárnap délelőtt tíz óra negyvenöt perckor érkezett az udvari vonat Clujra. Az uralkodó kíséretében, aki a feleac-tetői autóverseny megtekintésére jött Erdélybe, Mihai nagyvajda, Franasovici közlekedésügyi miniszter, Ilasievici marsall, dr. Bianu Eugen sziguranca-vezérfelügyelő és Petrovici kapitány voltak.

Az állomáson a megyei és városi hatóságok vezetői, a katonaság, a különböző felekezetek és az Automobil Club alelnöke várták az udvari vonatot.

A pályaudvarról egyenesen a Feleac-tetőn lévő királyi páholyhoz rohogott az udvari autó. A versenyút mentén, hét kilométeres útvonalon végig emberek álltak. De a legnagyobb tömeg a királyi páholy szomszédságában felállított tribünt és annak környékét lepte el. A nézők száma — hozzávetőleges becslés szerint — meghaladta a tizenötezeret. A páholy elé rohogó királyi autót, melyből az uralkodó, Mihai nagyvajda és Ilasievici marsall szállottak ki, lelkes éljenzéssel fogadta a tömeg.

Tizenegy órakor kezdődött meg a motorkerékpár-verseny. Egymásután rohantak fel a gépek a hétkilométeres, éles kanyarokkal kigyózó, veszedelmes úton. A zsűri mellett kapu, „Finish“ felirással. A zsűri sátrában másodpercmérő, egyéb szerszámok és telefon, mely állandó összeköttetésben áll a Nemzeti Színház közelében lévő startállomással.

Első Tony lett A. Y. S. géppel; második Zamencsik Rudge-géppel és harmadik Stefan Pop iun. A. Y. S. géppel.

Az ég egyre borult. Olykor már eső is sze-

merkélt. A vígasztalanul szürke égbolt már mutatta, hogy mi lesz délután: szünni nem akaró eső.

Az uralkodó és kísérete a vonatban fogyasztotta el ebédjét, majd három órára ismét visszatért a tetőn lévő páholyba.

Esernyők rengetege nyílik...

Félhárom és három között megeredt az eső. Hol gyöngébben, hol erősebben, de kitaróan esett egész délután. A versenyuton vízgömbök és vastag sár. Az élesebb kanyarodóknál s a „döglesztőnél“ seprő- és kotrógépek dolgoztak, hogy a lehetőség szerint csökkenték az út síkosságát.

Egyszerre az esernyők ezrei nyíltak fel. A dombtetőről úgy festett a hatalmas esernyős tömeg, mintha egyszerre az óriási fekete gömbök zsufolt tömege bukkant volna ki a földből. Átázott kabátok, csurgó kalapok, sáros cipők, — a közönség bőrig ázott. De kitartott hőiesen. Muszáj volt kitaratnia, mert a város felé vezető úton már minden forgalom megszünt...

Megkezdődött a verseny.

Gyönyörű karcsu, hegyesorrú versenykocsik szeltek a nedves levegőt. Lélegzetállító merészséggel vették a veszedelmes fordulókat és villámgyorsasággal zúgtak tova a királyi páholy előtt. A közönség pedig ázott, tapsolt és lelkesedett.

Távolból, szemben az udvari páhollyal, a város halovány, ködös látkepe látszott, fölötté gomolygó, szürke fellegekkel.

Az autóverseny hivatalos eredményét éjjel féltizenkettőkor hirdették ki:

1. Misu Sontag (Ford 8.) 2 p 89 mp.
2. Berlescu őrnagy (Ford). 2 p 90 mp.
3. Barbu Neamtu mérnök (Ford 8.) 2 perc 91 mp.
4. Butenlescu (Ford 8.) 5.
5. Weiss Márton (Ford Baby).
6. Fabinyi L.
7. Nucleescu Luca.
8. Prunyi Béla.
9. Fabinyi L.
10. Z. Marczinkievics.
11. Pedro Moccia.
12. Misu Sontag.
13. Gerő Andor.

Kik nyertek?

A verseny után döntött a zsűri a nyermények fölött. A verseny kategóriáiban, miután a budapesti Bodor István visszalépett, versenytárs nélkül Jorga Ghica nyerte a 20.000 lejjes díjat. A sportkategoróriában Misu Sontag 20.000, Berlescu őrnagy 10.000 és Barbu Neamtu mérnök 8000 lejjes díjat nyertek. Miklós királyi herceg kupáját B. von Ganendorff, az A. C. R. R. kupáját Berlescu őrnagy, a Drótipar R. T. tiszteletdíját Barbu Neamtu mérnök, az Auto-Journal plakettjét Misu Sontag, a Cluj-i Keresskedő Tanács kupáját Misu Sontag, a Svéd Utépítő Társaság kupáját Marin Butenlescu nyerte.

A verseny után ünnepélyes bankett volt az Automobil Clubban, melyen az uralkodó is résztvett. A banketten Tataru professzor, volt erdélyi miniszter mondott lelkes beszédet, melyre az uralkodó válaszolt meghatott, komoly szavakkal. A bankett háromnegyedtizenkettőkor ért véget.

Az udvari vonat pont éjjelkor hagyta el a clujai pályaudvart.

Megkezdődött a Nemzeti Bajnokság

Az első csonkafordulóban a Glória-CFR döntetlenül végzett az Unirea-Tricolorral, míg a Ripensia biztosan győzte le a Juventust

Vasárnap már két nemzeti bajnoki mérkőzést játszottak le s ezzel a csonka fordulóval kezdetét vette az 1934—35. évi futball-bajnokság sokatigérő, igen változatosnak és színesnek ígérkező harca. Nagy bizalommal tekint minden sportember az új rendszerű bajnokság felé. A Nemzeti Bajnokság két csoportjának felállítására friss vérkeringést és életet hozott a román futballsportba, reméljük, hogy egy csoportba tömörítve az ország 12 legjobb együttesének még nagyobb és szebb sportot nyújtó küzdelmeiben gyönyörködhetünk.

Majdnem meglepetéssel szolgált a Glória CFR—Unirea Tricolor találkozása. Az aradi csapat volt többet fölényben és a bucarestiek meg lehetnek elégedve a döntetlennel.

Könnyű győzelmet aratott a Ripensia. A ti-

misoarai profik megeáfolva az utóbbi időben letörésükről elterjedt híreket, biztos fölényrel verték a Juventust.

Részletek a következők:

RIPENSIA—JUVENTUS 3:0 (1:0).

Bucuresti. 4000 néző, bíró: Iliescu. Rögtön az elején nagyon rákapcsol mind a két csapat. Mintha éreznék, hogy az első gól dönti el a mérkőzés sorsát. A két csapat védelme azonban sziklaszilárd, gól csak a 40-ik percben esik. Ciolac tisztára játsza Schwartzot, akinek lövése a hálóba talál. Szünet után kidomborodik a Ripensia fölénye. A 21-ik percben megszerzik a második gólt is. Dobay kornerét ugyanis Creteanu beejti. Már úgy látszik, hogy 2:0 marad az eredmény, amikor a 43-ik percben Ciolac

Dr Horváth Richárd:

ÉLETEPÍTÉS

Elvek — gondolatok.

A krisztusi életépítéshez szükséges örökértékű elvek és gondolatok nagyvívó tárháza. Amateurlátogatás, 112 oldal.

Ara: 60 lei és porto.

Kapható: az „Erdélyi Lapok“ könyvosztályán.

Z

n. Vasár-Károly ki-készésel ki-kibogár“ c. r mellett. Rózsai, Lu-an, Antal elkes játéa „Tabáni rra tűzve, betegsé- és így a

báni orgo-intársula-

báni orgo-

25 méteres szabadrugása a felső sarokban köt ki.

GLORIA CFR—UNIREA TRICOLOR 2-2 (2:2)

Arad. 1500 néző, bíró: Murgu. Glória támadásokkal indul a mérkőzés. A főlény eredményt is hoz. Dobra és Suciutulescu a 7-ik percben egyszerre ugranak egy magas labdáért, amely a védő fejéről a hálóba pattan (30-

gól). Rákapesol az Unirea és Seifert révén egyenlít, majd Calarasiu által előnyt is szerez. Ismét a Gloria jön fel. Igna korneréből Dobra egyenlít. Szünet után az eső következtében felázott pályán már nem alakul ki reális játék, a játékosok csak testi erejükkel tudnak maguknak helyzetet teremteni, de az eredmény nem változik.

Ujrajátszák a TAC-Romania mérkőzést

— Felállítják a Nemzeti Bajnokság B) csoportját is —

Bucurestiből jelentik: A Consiliul Federal ülésén, mint azt előre jeleztük, nagyszabású ügyeket tárgyaltak le.

Elsősorban a nagy port felvert és már három fórumon is tárgyalt TAC—Romania mérkőzés ügyét vették elő. Eddig mindhárom esetben a TAC-nak adták igazat, de most a Consiliul Federal 9:2 szavazataránnyal, a legnagyobb meglepetéssel a mérkőzés újrajátszását rendelte el, Timisoaran. Bebizonyítva látták ugyanis azt a tényt, hogy Havas átigazolása szabálytalanul történt, tehát jogtalanul játszott. A

döntés hatalmas szancziót kellett az országban. (Holnapi számunkban még visszatérünk a kérdésre. Szerk.)

Ugyancsak ezen a gyűlésen határozták el végre a Nemzeti Bajnokság B) csoportjának a felállítását. A határozat szerint öt csoportban (az öt ligában) 6—6 résztvevővel indul a bajnokság, amelytől a román futballsport újabb fellendülését várják. A résztvevő csapatok felől még nem történt döntés. A beosztásra vonatkozólag valószínűleg a ligák tesznek előterjesztést.

Befejeződött a Balkán-Olimpia

— Románia 61 ponttal a harmadik helyen végzett —

Zágrábból jelentik: Az V. Balkán-olimpia második és harmadik napjának a versenyei nagy küzdelmeket eredményeztek. A záró napon a szeles és esős időben 20.000 néző volt tanúja a görög és a jugoszláv atléták nagy csatájának. A pontversenyt Görögország csak 9 ponttal nyerte Jugoszlávia ellen. A román atléták, akiktől az idén sokat vártak, közepes eredménnyel szerepeltek.

Részletes eredmények a következők:

Távolugrás: 1. Karlaj (jugoszláv) 6.85 m. 2. Travailos (görög). 3. Curatovici (jugoszláv), Jonescu és Schmidt (románok) az 5. és 6. helyen végeztek.

5000 m.: 1. Krevs (jugoszláv) 16 p. 2.8 mp. 2. Kiriakidis (görög) 16 p. 2.8 mp. 3. Brouthan (jugoszláv). Comănescu (román) hatodik.

Súlydobás: 1. Kovacic (jugoszláv) 14.22 m. 2. Narandjici (jugoszláv). 3. Irfan (török). Tritz (román) negyedik.

200 m.: 1. Kovacic (jugoszláv) 23.3 mp. 2. Skelariu (görög). 3. Frangudis (görög). Kovács (román) negyedik.

400 m. gát: 1. Mantika (görög) 55.7 mp. 2.

Skiades (görög). 3. Stefanovici (jugoszláv). Puhala (román) hatodik.

Balkán staféta (800, 400, 200 és 100 m.)

1. Görögország 3 p. 23.8 mp. 2. Jugoszlávia. 3. Románia.

400 m.: 1. Niházy jugoszláv 51.5, 2. Possi görög 51.6, 3. Pancsev jugoszláv 51.8.

1500 m.: 7. Georgakopoulos görög 4:10.8, 2. Manca román 4:12.2, 3. Krevs jugoszláv 4:12.6.

110 m. gátfutás: 1. Mandikas görög 14.8, 2. Ivanovic jugoszláv 15.7, 3. Serian görög 16.7. —

A másodiknak befutó Buratovic dr három gátdöntés miatt diszkvalifikálta. Mandikas is két gátat döntött. Erős hátszél.

Hármasugrás: 1. Péterakis görög 14.12, 2. Nikic jugoszláv 13.74, 3. Miodovic jugoszláv 13.66.

Rudugrás: 1. Doitscheff bolgár 390, 2. Andropulos görög 360, 3. Biró dr román 350.

Görög stilus diszkoszvetés: 1. Syllas görög 40.01, 2. Klen jugoszláv 37.50, 3. Narancic dr jugoszláv 36.23.

4x100 m.: 1. Görögország 43.6, 2. Jugoszlávia 44.2, 3. Románia 44.8.

Kalapácsvetés: 1. Stepisnik jugoszláv 48.99, 2. Petropulos görög 44.00, 3. Goic jugoszláv 43.71.

Maratonifutás: 1. Kiriakidis görög 2:49.02, 2. Spor jugoszláv 2:58.19, 3. Starman jugoszláv 2:59.38. — A tavalyi győztes Gál (román) negyedik lett. Utána két bulgár futott be.

Pontversenyben: 1. Görögország 164 pont, 2. Jugoszlávia 155 pont, 3. Románia 61 pont, 4. Bulgária 33 pont, 5. Törökország 32 pont, 6. Albánia 7 pont.

A záróünnepségek során a király képviselője átadta a pontversenyben győztes Görögországnak a király serlejét.

Halassy második lett a Szajna-versenyen.

Párizsból jelentik: A városon keresztül való 9 km-es uszóversenyt több mint félmillió ember nézte végig. A nagy nemzetközi vetélkedésben a magyar Halassy Olivér, a francia Paris gögött a második helyen végzett. Harmadik és negyedik helyen az olasz Costoli és Signori végeztek. A csapatversenyt Olaszország nyerte Franciaország és Magyarország előtt.

Birkózó verseny Oradeán. Vasárnap este az eső következtében a Katolikus Kör nagytermében tartották meg a városközi mérkőzést. Eredmények: Konreith (Phönix), győz Popa (Bucuresti) és Nilgesz (Törökvés) ellen. Meglepetés. Kenéz (Törökvés) győz Buzatele (Bucuresti) felett. Csordás (Törökvés) és Lévay (Törökvés) legyőzte Vereszt (Bucuresti), Bati (Bucuresti) győz Schwartz (Phönix) ellen. Pántics (Törökvés) legyőzte Manuilát (Bucuresti).

A magyar—jugoszláv Davis Cup mérkőzés második napján a Puncsec—Scheffer pár 6:4, 6:4, 6:3 arányban legyőzte a magyar Gabrovitz—gróf Zicy kettőst és így Jugoszlávia vezet 2:1-re. Vasárnap a felázott pálya miatt elmaradt a másik két egyes.

Elmaradt a Hungária-Ujpest mérkőzés

A magyar I. pröjliga eredményei

Budapestről jelentik: Vasárnap kellett volna az utolsó profibajnokság küzdelmeit elkezdeni (jövőre már Nemzeti Bajnokság lesz Magyarországon is), de közbejött a mindenható „vis major”, vagy ahogy a szöviccra hajlamos futballtársadalom elnevezte — viz major. A sűrű fekete fellegek szakadatlanul öntözték a vizet, úgyhogy három mérkőzés elmaradt: Hungária—Ujpest, Budai „11”—Boicskai és a Ferencváros—Phöbus.

Eredmények:

Szeged. Attila—Szeged FC 2:1 (1:1). Góllövők: Csapó és Molnár, illetve Bognár.

Soroksár. Kispeszt—Soroksár 1:0 (0:0). Egyenrangú ellenfelek, góllövő Nemes.

Kaposvár. Somogy—III. Ker. FC 2:2 (1:2). Góllövők Berecz és Kuti, illetve Sárváry és Fenyvesi (11-esből).

Belföldi sporteredmények

Oradea: A NAC—AMTE mérkőzés a nagy eső miatt elmaradt.

Lugoj. Vulturii—ZsAK (Szabadka) 1:1 (1:0). Nemzetközi mérkőzés.

Alba-Iulia (Gyulafehérvár): Romania (Cluj)—Unirea 3:2 (1:1). Az Unirea tízéves jubileumán barátságos mérkőzés.

Brasov: Venus (Bucuresti)—Brasovia 3:0 (0:0). A mérkőzés végén botrány tört ki, mert Colea Válcov belerugott a Brasovia Balogh nevű játékoába. A közönség a pályára özönlött és a bíró a mérkőzést lefújta.

Arad: AAC—Transilvania 2:1 (1:1). Barátságos.

Román Kupa mérkőzések:

Bucuresti: Macabi—Prahova 2:2 (2:2).

Resița: RMTE—Electrica 4:0 (2:0).

Jimboia (Zombolya): ZsSE—Kadima 3:2 (3:1).

Tg.-Mures (Marosvásárhely): MMTE—Sticla 2:0 (0:0).

Dicsősmartin (Dicsőszentmárton): MSE—Dácia 5:2 (0:2).

Carei (Nagykaroly): Viktoria—Barkochba 4:3 (1:1).

Satmar: Törökvés—Makabea (Oradea) 2:0.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény).
Cím a kiadóban 10 lei.

Különléte.

Uriférfy

anyahelyettesnek vagy magános urnához ajánkozik vidékre is. Cím a kiadóban.

Lektársnak

uriférfy, esetleg tisztviselőnek ócsón elvállalnék. Oradea, Str. Densusiaun No. 25.

Gyermektelen

uri család e vállal iskolás leány gyermeket teljes ellátással. Zongora használatos. Cím a kiadóban.

Lakás

Egyszobás utcai lakást keresek olaszban. Oradea, Str. Cuza Voda 18. Pálffy.

Kiadó

egyszobás konyhas lakás. Oradea, Str. Eroul Necunoscut 11.

Kiadó

csinosan butorozott, tiszta különbejáratú utcai szoba. Érdeklődni lehet Str. Xenopol (Lakatos-u.) 13. sz. alatt.

Adás-vétel

Szőnyegek

és mindenféle kezimunkák előfestve kaphatók. Oradea, Str. Scoalei 10.

Harol kanárik,

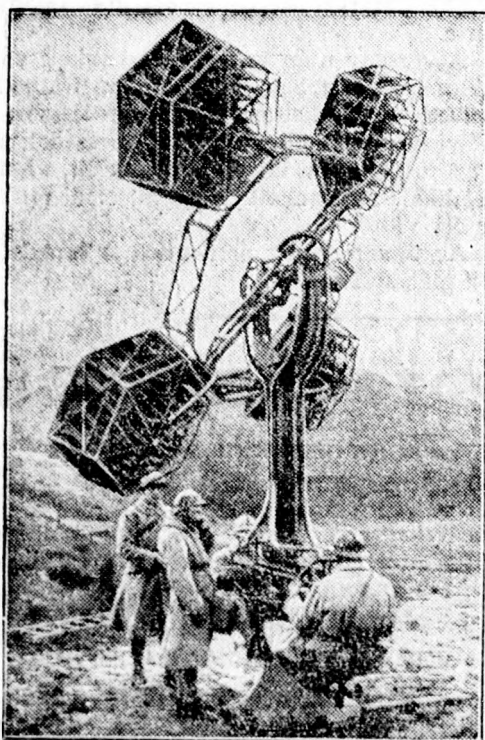
tiszta faj és Arany, Tompa, Garay, Vörösmarty összes munkái eladók. Oradea, Percses utca 22.

Hordozható

írógépet keresek megvételre kéz alatt. Róm. kat. plébánia, Ocnașugătag. Jud. Marămuș.

Borok

literenként 10—20 leies árban kaphatók Kaczián borpincében Oradea, Str. Ciorogariu 14.

Legújabb légitámadást elhárító szerkezetek a párizsi légihadgyakorlatokon.

A párizsi légihadgyakorlatok alkalmával a képközpön látható újszerűtű készülékekkel kísérleteztek, amelyek a repülőgépek közeledését jelzik már akkor, amikor maguk a gépek még kilométeres távolságokban vannak.